

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

„Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони“

«МЕСТНА ИНИЦИАТИВНА ГРУПА – ЛЮБИМЕЦ – ИВАЙЛОВГРАД»

СТРАТЕГИЯ

ЗА ВОДЕНО ОТ ОБЩНОСТИТЕ МЕСТНО РАЗВИТИЕ

ЗА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНИТЕ ЛЮБИМЕЦ И ИВАЙЛОВГРАД

2016-2020г.

Изпълнявана съгласно Споразумение №РД 50-149 от 21.10.2016г., изменено с Допълнително споразумение №РД 50-149 от 26.04.2017г., Допълнително споразумение №РД 50-149 от 08.02.2018г., Допълнително споразумение №РД 50-149 от 13.04.2018г., Допълнително споразумение №РД 50-149 от 09.07.2019г., Допълнително споразумение №РД 50-149 от 05.08.2020г., Допълнително споразумение №РД 50-149 от 02.03.2022г.

Приложение № 3 към чл. 14, ал. 1
(Изм. - ДВ, бр. 38 от 2016 г., в сила от 20.05.2016 г.)

СТРАТЕГИЯ ЗА ВОМР (ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ЕЛЕМЕНТИ) шрифт Times New Roman 12, междуредие 1,15		
1. Описание на МИГ:		
1.1. **Данни за общини и населени места, които попадат в територията на МИГ:**		
– списък на общините, обхванати от МИГ;	Територията на МИГ Любимец – Ивайловград се състои от целите територии на: **1. Община Любимец; и 2. Община Ивайловград**	
– списък на населените места, обхванати от МИГ;	**Община Любимец**	**9744**
	с.Белица	293
	с.Васково	124
	с.Вълче поле	285
	с.Георги Добрево	252
	с.Дъбовец	59
	с.Йерусалимово	115
	с.Лозен	422
	гр.Любимец	7331
	с.Малко градище	600
	с.Оряхово	263
	Община Ивайловград	**6006**
	с.Бели дол	0
	с.Белополци	304
	с.Белополяне	117
	с.Ботурче	7
	с.Брусино	3
	с.Бубино	8
	с.Бялградец	30
	с.Ветрушка	0
	с.Вис	4
	с.Глумово	11
	с.Гнездаре	2
	с.Горно Луково	3
	с.Горноселци	11
	с.Горско	0
	с.Гугутка	81
	с.Долно Луково	71

	с.Долноселци	2
	с.Драбишна	68
	с.Железари	35
	с.Железино	222
	гр.Ивайловград	3504
	с.Казак	18
	с.Камилски дол	52
	с.Карловско	0
	с.Кобилино	77
	с.Кондово	109
	с.Конници	95
	с.Костилково	2
	с.Ламбух	25
	с.Ленско	17
	с.Мандрица	67
	с.Меден бук	42
	с.Нова ливада	17
	с.Одринци	3
	с.Орешино	26
	с.Пашкул	4
	с.Плевун	116
	с.Планинец	50
	с.Покрован	82
	с.Попско	44
	с.Пъстроок	16
	с.Розино	61
	с.Сборино	0
	с.Свирачи	304
	с.Сив кладенец	2
	с.Славеево	209
	с.Соколенци	4
	с.Хухла	28
	с.Черни рид	28
	с.Черничино	12
	с.Чучулига	13
– брой жители на територите, обхванати от МИГ.	Общият брой жители на територията на МИГ Любимец – Ивайловград е **15 750**, като Община Любимец е с 9744, а община Ивайловград е с 6006 жители. Броят жители за всяко населено място е посочен в *т.списък на населените места, обхванати от МИГ.*	

1.2. Карта на територията:

2. Описание на процеса на участие на общността в разработване на стратегията:
(не повече от 2 страници)

2.1. **Описание на процеса – проведени срещи, семинари, конференции, обучения и обществени обсъждания:**

Инициативата за Стратегия за водено от общностите местно развитие е инициирана от МИГ Любимец (в последствие МИГ Любимец – Ивайловград), която положи усилия за въвличане на гражданското общество и структурите на местните власти, да популяризира подхода ВОМР, проведе редица срещи, консултации и обществени обсъждания с цел информационно, фундаментално и структуроопределящо обезпечаване на СМР.

При обсъждане на основните стъпки при изготвянето на стратегията, приложен и спазен е основния принцип на подхода LEADER (ВОМР), а именно „отгоре – надолу" за активизиране на представителите на отделните групи от публичния, нестопанския и стопанския сектор за реализирането на обществено значимите дейности по линията на Стратегията за ВОМР и превръщането им в лична кауза и отговорност на индивида. Процеса на разработване на стратегията е съпроводен с провеждането на следните събития:

- Проведени три обучения на екипа на Местната инициативна група, включително представители на партньорите, съответно на 17.12.2016г. в гр. Правец, 25.02.2016г. в град Любимец и 24.03.2016г. в град Ивайловград. Обхванати бяха всички членове на екипа на МИГ, както и по-голямата част от членовете на ОС и УС;
- Обучения на местни лидери от територията на двете общини, съответно на 26.02.2016г. в град Любимец и 24.03.2016г. в град Ивайловград. Общо на двете обучения присъстваха над 60 човека от заинтересованите групи – представители на местните власти, на земеделския сектор, на бизнеса и на НПО в лицето на читалищата и младежки клуб;
- Работни срещи, свързани с консултиране подготовката на стратегията, съответно на 29.02.2016г. и 21.04.2016г. в град Любимец. На тези срещи се анализираха данните от анализа и възможните сценарии за СМР. Присъстваха членове на УС, на ОС, консултанти и представители на местните власти и НПО сектора;
- Информационни кампании и срещи със заинтересованите страни в населените места и на двете общини, съответно на: 23.03.2016г., в село Лозен, общ. Любимец; 22.04.2016г., в село Плевун и с. Свирачи, общ. Ивайловград; 26.04.2016г., в село Малко градище, общ. Любимец. Обхванати бяха общо над 100 граждани, като бяха и идентифицирани конкретни заинтересовани страни – земеделци, НПО, малък бизнес;
- Информационни конференции, съответно на 22.03.2016г., и 18.05.2016г., в град Любимец;
- Информационни срещи, свързани с консултиране процеса на разработка на Стратегията с местната общност, съответно на 30.03.2016г., в Ивайловград, 31.03.2016г., и 27.04.2016г. в град Любимец. Обхванати бяха над 70 представители на заинтересованите страни;
- Обществени обсъждания на разработваната стратегия, съответно на 04.05.2016г. и 18.05.2016г. в град Любимец.

Описаните действия сочат, че Стратегията за ВОМР за територията на общините Любимец и Ивайловград е формулирана съвместно с множество представители от двете общини, чрез проведени серия от публични срещи и събития. Паралелно е организирано анкетирането на представители на стопанския, нестопанския и публичен сектор, като заинтересовани страни и граждани. За целта са използвани специално разработени анкетни карти, както и форми за обратна връзка, предоставяни на всички информационни събития. Проведени са интервюта с ръководни представители на двете общини, общински съветници, представители на заинтересованите страни и гражданите за формиране на управленско и обществено мнение относно визията, стратегическите цели и приоритети на Стратегията за ВОМР. Специално внимание е обърнато на възможностите за изграждане на публично-частни партньорства и реализацията на проекти на тази основа в публичния сектор. Формирано е позитивно обществено мнение и активна гражданска позиция.

2.2. Групи/сектори заинтересовани лица, участвали в разработване на стратегията:

За да получат максимална обезпеченост регулярно се каниха различни граждани и заинтересовани групи от общността, на които биваше представяно проучванията и анализите към даден момент, възможностите за мерки, нормативната уредба, обсъждаха се силните страни и стратегическите насоки на СМР и посоката, към която всички да се обединят. Структурите на гражданското общество бяха включени и на етап събиране и обработка на информация за анализа и изработването на стратегическата рамка на плана. Като основни групи заинтересовани лица, участвали активно в разработването на СМР, могат да се обобщят следните:

- председатели на читалищата;
- представители на неправителствени, организации (на млади хора, спортни клубове, на хора с увреждания);
- представители на малкия и среден бизнес (предимно представители в сферата на услугите – хотели, ресторанти, интернет доставчик, ИКТ услуги, др.);
- земеделци – животновъди и земеделски производители и от двете общини;
- млади хора, идентифицирани като потенциални бенефициенти и/или ползватели;
- хора с увреждания и хора от различни етнически групи;
- местните власти – кметовете, зам. кметовете, общинските представители, служители в администрацията.

Отчитане мнението на представителите на гражданското общество, бизнеса и общинската администрация е фундаментален елемент от работата по разработването на СМР и предложението за мерки. Важен момент в процеса на работа бе публичното представяне на изготвения анализ, вкл. и на SWOT анализа за целите на формулиране на политики за развитие на общините Любимец и Ивайловград за периода до 2020 и мерките. Проведени бяха обществени обсъждания, при които в структурирана дискусия бе потърсено съгласието, коментарите и допълненията от всички представени групи на местната общност и всички заинтересовани страни (приложени присъствени списъци и протоколи от срещите). Има позитивна енергия и вяра, че СМР може да съживи и подкрепи региона, да създаде заетост чрез нови инвестиции и иновативни идеи.

3. Описание на ситуацията в района към момента на кандидатстване:
(не повече от 10 страници)

3.1. Анализ на нуждите и потенциала за развитие на територията:

I. Основни данни за територията и описание на ситуацията в региона към май 2016 г.:

Местоположение: Община Любимец и община Ивайловград заемат най-югоизточната част на Южен централен район за планиране. Според административно-териториалното деление на Република България и двете общини попадат в Хасковска област. Община Любимец има изключително добро транспортно-географско положение. През землището на общината и

през самия град Любимец преминават международния път Е-80, който свързва Западна и Централна Европа през София, Пловдив, Хасково, Любимец и Свиленград с Истанбул, Близкия изток, Азия и Северна Африка. Край Любимец преминава и автомагистрала "Марица", която има същото направление както Е-80. Освен шосейният коридор от тук преминава и ж.п. линията от Западната и Централна Европа през София-Пловдив-Димитровград-Любимец за Свиленград, Истанбул и Близкия Изток. По отношение на географското си положение, територията на община Ивайловград може да се характеризира като периферна както за страната, така и за областта. Въпреки периферното положение, тя има отлични възможности за транспортни и интеграционни връзки, чрез ГКПП „Славеево“ със съседните гръцки общини и със съседните си български общини - Свиленград и Любимец. През землището на община Ивайловград преминават Главен път 558 /Любимец – Ивайловград/; Главен път 509 /Ивайловград – Крумовград/.

Демографска структура: Населението общо на двете общини съставлява 6,63 % от населението на област Хасково. За периода 2002-2014 г. се наблюдава непрекъснат процес на намаляване на населението, което възлиза на: (- 13,18 %) или - 1 479 души - за община Любимец и (- 22.48 %) или - 1 742 души - за община Ивайловград. Общинският център град Любимец наброява 7 331 жители (към 31.12.2014г.), което представлява 75.24% от населението на общината. Общинският център град Ивайловград наброява 3 504 жители (към 31.12.2014г.), което представлява 58,34% от населението на общината. Раждаемостта за последните 20 години е с трайна тенденция към намаляване. Смъртността в общините е с темп на покачване. Естественият прираст на населението е отрицателен с тенденция на запазване на отрицателните стойности поради изселване на млади хора.

Полова структура на населението и в двете общини е благоприятна и с по-добри стойности от средните за страната и област Хасково.

Възрастовата структура на територията на общини Любимец и Ивайловград е неблагоприятна, с ясно изразена тенденция към застаряване на населението. И двете общини Любимец и Ивайловград се отличават с по-нисък процент население (40,91% и 41,49%, 2011 г.) във възрастовата група 15-49 в сравнение със средния за област Хасково (44,4%, 2011 г.) и страната (46,8%), по-висок процент население (43,87% и 47,62%, 2011 г.) в група 50+ за страната (40%), за областта (42,4%).

Етническа структура: Населението на общини Любимец и Ивайловград е с преобладаващо хомогенно българско население. В Община Любимец са оформени две основни етнически групи – българска и ромска, а населението на община Ивайловград се оформя в три основни групи – българи, турци и роми, в т. число копанари. Като религиозна принадлежност те се разделят на християни и мюсюлмани.

Образователен статус: В общините Любимец и Ивайловград делът на хората с висше образование (11,3 % и 10,4%) е значително по-нисък от средния за страната (19,6%) и област Хасково (14%) (НСИ, 2011). Относителният дял на хората със средно образование е около средните стойности за страната и областта. Делът на хората с основно образование (26,74 % - Любимец, съответно 30,7% - Ивайловград) е по-висок от стойностите за страната и областта.

С начално образование са 14,65% и 12,3%, което също е по-висок дял от стойностите за страната (7,8%) и областта (10,4%). По-високо образованите лица са жители на градовете Любимец и Ивайловград. С най-високо образование са заетите в административните и деловите учреждения, следвани от здравеопазването и образователните институции.

Трудова заетост и безработица: Безработицата в община Любимец бележи тенденция на намаляване от 17,3% през 2013 г. – на 13.8% през 2015 г. По данни на Д БТ „Свиленград" за 2015 г. най-голям относителен дял (около 46.55%) имат безработните във възрастовата група 30-50 години. Около 40.18 % от безработните са хора над 50 годишна възраст, а делът на младежите до 29 години е около 13.28%. По степен на образование към 2015 г. най-голям относителен дял имат безработните без образование -40.91%, а най-малък хората с висше образование 5.27% . Към 31.12.2015 г. по данни на Д БТ „Свиленград" в община Любимец са регистрирани 305 продължително безработни лица.

Безработицата в община Ивайловград в периода 2013 – 2015 г. остава почти без промяна - от 24.5 % през 2013 г. на 24,8% през 2015 г. По данни на Д БТ „Свиленград" за 2015 г. най-голям относителен дял (около 46.82 %) имат безработните във възрастовата група над 50 години. Около 40 % от безработните са хора между 30 и 50 годишна възраст, а делът на младежите до 29 години е около 13%. Към 31.12.2015 г. в Д БТ „Свиленград" община Ивайловград са регистрирани 368 продължително безработни лица /ПБЛ/. Отново най-голям дял заемат лицата със средно образование - 151 лица/41%/, с основно образование са 116 лица, с начално и по-ниско образование - 92, с висше- 9 лица.

Икономика: По данни на НСИ, 2014, по извършваните икономически дейности, местната икономика на двете общини, изглежда както следва: най – голям дял има секторът „Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети" и при двете общини – 19,97% за община Любимец и 57, 46 % за община Ивайловград. Секторът „Селско, горско и рибно стопанство" за община Ивайловград заема второ място с дял от 17,21 %, а за община Любимец това е сектор на трето място с 6.83%. При община Любимец на второ място е сектора „Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия" (8,42%), който отсъства при община Ивайловград. Преработващата промишленост за община Ивайловград е на трето място с дял от 12,73% и на четвърто място за община Любимец и 6,23%. През 2014 г. на територията на община Любимец функционират общо 346 нефинансови предприятия от които 95,95% са микропредприятия с до 9 заети, които създават и основната трудова заетост в общината и 3,92% малки предприятия. През 2014 г. на територията на община Ивайловград функционират общо 155 нефинансови предприятия от които 90,64% са микропредприятия с до 9 заети и 8,77% малки предприятия. На територията на на двете общини не функционират големи предприятия.

Преобладаващата част от фирмите на територията и на двете общини са с нисък потенциал за генериране на брутна добавена стойност и ниска икономическа активност, основно развиват семеен бизнес.

Земеделие, животновъдство и горско стопанство: Общини Любимец и Ивайловград са традиционно селскостопански общини, което се обуславя от добрите качества на почвите и

благоприятните агро-климатични условия. Селското стопанство е представено на територията на двете общини от своите традиционни подотрасли - растениевъдство и животновъдство. В икономическия профил на селското стопанство на община Любимец все по-силно се утвърждава растениевъдното направление. Основни фактори за това са свързани с наличието на качествени поземлени ресурси, благоприятни климатични условия и традиции на населението. В община Любимец се отглеждат основно дини и пъпеши, зърнени култури и лозя. По данни на ОДЗ Хасково броят на регистрираните земеделски стопанства в общината през 2012 г. са общо 347, като техният брой през 2015г. вече е 560. По данни на Българската агенция по безопасност на храните на територията на Община Любимец има регистрирани 972 – животновъдни обекта и 10 682 броя селскостопански животни (говеда, овце и кози).

Природните условия в община Ивайловград позволяват отглеждането на тютюн, зърнени и фуражни култури, лозя. Общината се слави с производството на качествени вина, с отглеждането на екзотични плодове: нарове, бадеми, смокини, сусам. По данни на ОДЗ Хасково броят на регистрираните земеделските стопанства в общината след значително нарастване през 2010/2011 г. - 1143/1196 бр., през 2015 г. е намалял на 450 броя.

По данни на ОСЗ – гр. Хасково на територията на община Любимец през 2007г. се отглеждат общо 8 844 дка лозя, а през 2012 г. вече 13 091 дка, основно винени сортове, като се наблюдава трайна тенденция към нарастване на площите заети от лозя. През последните години е създаден модерен лозов масив на „Вила Любимец“.

По данни на община Ивайловград към 23.06.2014 г. на територията на общината се отглеждат общо 8078 дка лозя, от тях: 7048 дка винени и 1030 дка десертни, като през последните години се забелязва увеличение на насажденията с 1720 дка. Основният интерес е насочен към производството на винени сортове /за червени трапезни вина/.

Природни и културни забележителности и развитие на туризма: Туризмът е едно от основните направления, което може и трябва да окаже положително влияние върху икономиката на двете общини и следва да е приоритетен отрасъл за развитието им. Със забележителното си археологично и културно наследство, оригинален фолклор и етнография, изключително богатото биологично разнообразие, историческите забележителности и екологичната чистота и двете общини имат отлични предпоставки за развитие на културен, планински, спортен и екотуризъм. (виж. приложения анализ).

Опазване на околната среда: Основните проблеми по отношение на опазването на околната среда на територията на двете общини са свързани с факта, че в повечето населени места нямат изградена канализационна мрежа за отвеждане на отпадни води и третиране на твърдите отпадъци.

Организираното сметосъбиране в община Любимец се извършва на територията на цялата община. За една година се депонират около 5000 т отпадъци. Организирано сметосъбиране на територията на общината съществува в гр. Ивайловград и три села. Средногодишно се депонират около 1800 т отпадъци. На територията и на двете общини не са изградени и внедрени системи за разделно събиране на масово разпространени отпадъци, отпадъци от

опаковки и биоразградими отпадъци.

II. Потенциал и нужди на територията:

От характеристиките на територията се налага извода, че с най-голям потенциал за развитие са селското стопанство и туризма.

А. Селско стопанство

- Необходимост от развитие на екологично и устойчиво земеделие чрез: внедряване на нови и ефективни технологии, сортове и породи в селското стопанство, включително отглеждането на нови видове култури, пригодни за агрометеорологичните условия на общината (ягоди, малини, касис, билки и др.); обновяване на материално техническата база и земеделска техника;
- Необходимо е да се подобрят интеграционните връзки между производители, преработватели и търговци на селскостопанска продукция, чрез изграждане на съвременни бази за съхраняване и търговия на селскостопанска продукция;
- Създаване на локален пазар/тържище за изкупуване и съхраняване на селскостопанската продукция (от животински и растителен произход) ;

-Необходимост от създаване на браншова организация на местните земеделски производители за защита на интересите им, повишаване на информираността и по-лесен достъп до пазари на земеделска продукция;

Б. Туризъм:

- Потребност от създаване на цялостен туристически продукт, който да спомогне развитието на културен, планински, винен, спортен и екотуризъм чрез: подобряване на туристическата инфраструктура, включително осигуряване по-добра достъпност до културните, исторически и археологически обекти; изграждане на подходящи съоръжения и бази за развитие на спортен туризъм при язовир Ивайловград; създаване на комплексни информационни материали, представящи уникалността на територията и предлаганите туристически услуги;
- Развитие на туристически атракции (природни, културни и исторически), реставриране, консервиране, поддръжка и експониране на обектите от културното наследство и създаване на нови развлекателни съоръжения (при язовир Ивайловград);
- Изграждане на достъпи до туристически обекти и атракции за хора в неравностойно положение.
-

2. Потребности на населението

- Устойчива трудова заетост;
- Разкриване на нови работни места, не само временни или сезонни;
- Увеличаване на доходите и повишаване на работните заплати;
- Подобряване на комуналните и публични услуги;
- Подобряване на условията за спорт и социален отдих;

- Подобряване професионалните знания и умения на населението в трудоспособна възраст;

3. Потребности във връзка с подобряване на инфраструктурата

- Подобряване на общинската пътна инфраструктура;
- Подмяна на ВиК мрежа;
- Изграждане на ПСОВ на териториите и на двете общините.

3.2. Идентифицирани групи от заинтересовани лица на територията на МИГ:

В процеса на подготовка на СВОМР и по – специално при срещите, предварителните проучвания и анализите на възможностите, мерките и потенциала за развитие бяха идентифицирани и в голямата си част анкетирани следните заинтересовани лица и групи на територията на двете общини:

- **Ч**италища /общо 8 на територията на двете общини/, представители на **Нестопанския сектор (**проведени дълбочинни интервюта с председателя на НЧ „Братолюбие", гр. Любимец и председателя на НЧ „Пробуда 1914", гр. Ивайловград);
- земеделски производители (физически лица) -1 104 общо за двете общини, и микро и малки предприятия -общо 70 за двете общини, осъществяващи икономическа дейност в сектор Селско, горско и рибно стопанство (попълнени 30 анкетни карти и проведени 4 бр. дълбочинни интервюта с представители на сектор земеделие и животновъдство);
- Микро и малки предприятия, осъществяващи икономическа дейност в сектор Хотелиерство и ресторантьорство - общо за двете общини 47, представители на **Стопанския сектор** (проведени 4 дълбочинни интервюта със собственици на хотели и 12 бр. попълнени анкетни карти);
- Микро, малки и средни предприятия, осъществяващи дейност в сектор Преработваща промишленост – общо 35 за двете общини, представители на **Стопанския сектор (**проведено едно дълбочинно интервю и 5 попълнени анкетни карти**);**
- **Граждани** – проведени срещи със занаятчии (3), учители (7), представители на ромската общност (16), млади предприемачи, имащи желание да участват в СВОМР и да развиват бизнес и собствени идеи за развитие;
- **Безработни (особено младежи до 35 г**.), проведени срещи (4) и обсъждане възможностите за развитие и перспективите за всеки;
- представители на **Публичния сектор от** община Любимец и община Ивайловград – кметове (2), зам. кметове (3), общински съветници (8), служители в общините.

3.3. Анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите:

SWOT-анализът като качествен аналитичен и прогностичен метод дефинира действието на вътрешните и външните фактори за развитие на общините и възможностите за избор на подходяща Стратегия за местно развитие, предложена от МИГ – Любимец – Ивайловград.

Основен инструмент при този анализ е общата матрица, отразяваща взаимодействието на

вътрешните фактори (силни и слаби страни), и външните фактори (възможности и заплахи).
След обстоен анализ на всички източници на информация и обработка на данните от анкетните карти, интервютата и проведените информационни срещи и публични обсъждания и събития, могат да се посочат следните силни и слаби страни, възможности и заплахи за територията и населението на МИГ Любимец – Ивайловград.

I. Силни страни, общи за двете общини:

1. Природни ресурси

- Благоприятни природо-географски условия за земеделие;
- Съхранена и чиста околна среда, недокосната от тежка промишленост и/или други източници на замърсяване;
- Стратегическо местоположение в близост до границата с Турция и Гърция, даващо предимство при търговия, трансгранично сътрудничество, културен обмен, туризъм;
- Изградена мрежа от язовири;
- Безопасни планински маршрути, съчетани с водни площи, подходящи за селски туризъм и седмичен отдих;
- Наличие на пасища върху непродуктивни земи;
- Наличие на ценни културно-исторически обекти, природни феномени, представляващи ценен ресурс за развитието на алтернативен туризъм /познавателен, екотуризъм, културен туризъм, риболовен и др./;
- Значително биологично разнообразие на територията на двете общини, с наличие на уникални защитени видове;

2. Човешки ресурси и социална среда.

- Благоприятна за естественото възпроизводство и трудовото участие полова структура;
- Хармонични взаимоотношения между хората, въпреки различните етнически групи;
- Богат културен календар с разнообразни културни прояви;
- Наличие на средища на културно развитие /културно-исторически паметници, читалища, религиозни храмове и др./

3. Стопански ресурси.

- традиции в селското стопанство – лозарство, трайни насаждения;
- екологично чиста продукция;

Като силни страни, специфични за община Любимец могат да бъдат посочени:

- Стратегическо местоположение на Е-80, близост до магистрали „Марица” и „Тракия”;
- Ранно зеленчукопроизводство;
- Традиции в производство на дини, домати, пъпеши, др.;

Като силни страни, специфични за община Ивайловград могат да бъдат посочени:

- Наличие на добре работеща структура за информационно обслужване на туристи;
- Наличие на доказани запаси на изключително ценни находища на скално-облицовъчни и инертни материали – гнайс, мрамор, туфи, варовик;

II. Слаби страни, общи за двете общини:

1. **Човешки ресурси и социална среда**.

- Отрицателен естествен прираст в комбинация с отрицателен миграционен баланс;
- Бедност на голяма част от селското и немалка част от градското население;
- Икономическата активност е съсредоточена главно в общинските центрове;
- Делът на хората с висше и средно образование е по-нисък от средния за страната, а хората с основно и начално по-висок;
- Липса на квалифициран персонал за осъществяване на качествени туристически услуги;

2. Стопански ресурси.

- Надребнена собственост върху земята;
- Липса на реален пазар на земеделската земя;
- Липса на условия за развитие на фермерство от европейски вид;
- Нефункционираща напоителна инфраструктура;
- Раздробеност на животновъдните стопанства;
- Амортизирани производствени зони непривлекателни за нови инвестиции;
- Отсъствие на местни професионални сдружения – все още лицата от същия бранш се
- възприемат единствено като пряка конкуренция и се пренебрегва идеята, че чрез общи усилия могат да се постигнат по-добри резултати;
- Ниски доходи от селското стопанство – ниски изкупни цени;
- Все още земеделските производители изпитват големи затруднения при получаването на кредити, което се дължи на изискванията за тяхното обезпечаване;
- Богатият туристически потенциал не се използва пълноценно – липсва цялостен туристически продукт и функционална и реална стратегия, поради което интересът на туроператорските фирми е минимален;
- Липса на конкурентна и адекватна туристическа инфраструктура;

Като слаби страни, специфични за община Ивайловград могат да бъдат посочени:

- Висока безработица над средната за страната;
- Разпокъсаност на собствеността на земята, обусловена от специфичния пресечен терен на територията на общината;
- Затруднена транспортна достъпност;
- Влошено състояние на общинската пътна мрежа;

III. Като възможности, общи за двете общини, могат да бъдат посочени:

- Разработване и реализация на проекти, насочени към създаване на предпоставки за задържане на населението;
- Повишаване на доходите, подобряване на инфраструктурата и качеството на живот;
- Диверсификация на икономиката и осигуряване на работни места за задържане на икономически активното население;
- Добри условия за развитие на модерен и конкурентен аграрен сектор и хранително-вкусова промишленост;
- Затваряне на производствения цикъл чрез изграждане на малки хранително-вкусови

предприятия и тяхното инвестиционно обвързване с развитието на определено земеделско производство в общината.

- Възстановяване на съществуващи местни сортове и породи;
- Увеличаване на лозовите насаждения, както винени, така и десертни и разширяване на винопроизводството;
- Развитие на алтернативно земеделие;
- Изграждане на пазарна инфраструктура за пласмент и преработка на селскостопанската продукция, включително и пчелната;
- Създаване на система за научно и информационно обслужване на селското стопанство;
- Привличане на инвестиции в аграрния сектор, преработвателната промишленост и туризма;
- Създаване на алтернативна заетост;
- Големи възможности за развитие на културно-историческия и алтернативния туризъм;
- Формиране на местен туристически продукт, осигуряващ „разпознаваемост" на туристическия пазар;
- Създаване на нови икономически дейности и услуги, свързани с развитието на еко, селски, културен, ловен и риболовен туризъм;
- Професионална подготовка на заетите и безработни лица, ориентирани към изискванията на пазара на труда;
- Развитие на трансграничното сътрудничество с Гърция и Турция във всички сфери на социално-икономическия живот;
- По-активно включване на НПО в организиране обучения и реализиране на проекти за оживяване на територията;

IV. Като заплахи, общи за двете общини, могат да бъдат посочени:

- Засилване на засушаванията в резултат от евентуални промени в климата;
- Изоставени земеделски земи – ерозия;
- Нестабилни стопански структури в селското стопанство, ниско ниво на научно обслужване;
- Недостиг на инвестиционен капитал за обновяване и разширяване на производствата;
- Депопулация на населените места, поради липса на заетост;
- Задълбочаване на отрицателния миграционен баланс – миграциите главно на младите хора ще продължат да оказват и в бъдеще негативно влияние на останалите демографски параметри;
- Липса на квалифицирана работна сила в съответствие на пазара на труда;
- Задълбочаване социално-икономически упадък на селата – обезлюдяване и запустели земи;
- Липса на активен инвестиционен интерес, както от страна на национални, така и от чуждестранни инвеститори;

Стратегията за местно развитие на общините Любимец и Ивайловград е насочена към използване силните страни, за да се неутрализират заплахите и опасностите, като се извлекат ползи от външните благоприятни възможности при намаляване на слабостите. При наличното съотношение на силните и слабите страни, възможностите и заплахите МИГ Любимец – **Ивайловград** предлага **Подсилващо развитие, което се** основава на външно/вътрешни връзки и включва фактори и ключови ресурси, които вече съществуват в или извън територията на общините. Основната цел е да подсилят силните страни с външни ресурси и да се използват тези силни страни за привличане на **външни инвестиции**. Такава стратегия се основава на приоритетно развитие на туризма и развитие на жизнеспособна икономика, основана на динамично и екологично чисто земеделие, включително създаване на местни марки и изграждане на местни пазари и къси вериги на доставки, които няма да са обект на СВОМР, но ще са приоритет на развитието на региона с оглед приложимостта, конкурентоспособността, ефективността и ползите за хората и региона. Късите вериги на доставка са изведени и като приоритет на Европейско ниво като част от създаването на устойчива и конкурентоспособна местна икономика.

3.4. Потребности на уязвимите и малцинствени групи, при наличие на такива:

<u>Уязвими групи на територията на община Любимец и Ивайловград</u>:
Лица, ненавършили 25 години: На територията на община Любимец това са 2 567 лица, а в община Ивайловград 1 377. **Деца с увреждания:** на територията на община Любимец - 35, а в община Ивайловград – 15. **Възрастни хора с увреждания:** на територията на община Любимец - 360, а в община Ивайловград – 292. **Самотни хора, придобили право на пенсия:** По данни от ДСП-Свиленград самотно живеещите стари хора на територията на община Любимец през 2014г. са 9, а в община Ивайловград 622.
Безработни на възраст над 50 години: По данни на ДБТ Свиленград на територията на община Любимец към 31.12.2015г. **б**езработните на възраст над 50 години са 221, а в община Ивайловград са 483 лица. **Продължително безработни:** Продължително безработни на територията на община Любимец са 305 човека от различни възрастови групи, а в община Ивайловград са 368 лица.
Малцинствени групи: Ромска етническа група, представляваща 16% от населението на община Любимец и 1% от населението на община Ивайловград. Сериозен социален проблем при тази група е ниската степен на образование, както и липсата на трудов стаж. Проблем е нежеланието за огрaмотяване, за придобиване на квалификация чрез курсове, както и започване на работа. На територията на община Ивайловград втората по големина е турската етническа група, съставляваща 7.7% от населението.
Потребностите на изброените групи могат да се определят като: нужда от социални и помощни услуги, нужда от трудови посредници; преквалификация и/или създаване на възможности за самостоятелна заетост, образователни нужди.
И двете общини имат приети планове за интегриране на ромите, в които са определени

задачи и дейности по шест приоритета: образование, здравеопазване, жилищни условия, заетост и социално включване, върховенство на закона и недискриминация, култура и медии. Община Любимец приоритетно разглежда подобряването на общинската инфраструктура в ромските квартали и изграждане на площадки за деца и младежи в тях.
В СМР се дава приоритет на проекти, които адресират хората от социално – уязвимите и малцинствени групи чрез залагане на допълнителни точки в критерия за оценка.

4. Цели на стратегията:
(не повече от 10 страници)

4.1. Цели на стратегията и приоритети за развитие на територията:

Основните цели на Стратегията за местно развитие са свързани с постигането на хармонично, балансирано и устойчиво развитие на територията на МИГ Любимец – Ивайловград и подобряване качеството на живот на хората. Процесът на планиране търси баланса между различните аспекти на развитието (екологичен, териториален, икономически и социален) и между различните общности, социални групи, заинтересовани страни.
Стратегията се явява един от основните инструменти за развитието на региона, като е изцяло съобразена със сферите на компетенция и възможностите на общините Любимец и Ивайловград. Стратегическата част следва да се разглежда като динамична част, която има възможност да бъде допълвана и актуализирана съобразно промени в приоритетите на общините или на ниво национално законодателство и други елементи на обкръжаващата среда, оказващи влияние върху протичащите процеси и нагласите в общността. Дефинирането на визията, целите и приоритетите в Стратегията се основава на извършения ситуационен анализ и проучванията, на откроените специфични особености в *SWOT – анализа* и на очакванията на хората за развитие на общините Любимец и Ивайловград. Същевременно е съобразена с основните цели на политиката за развитието на селските райони, Споразумението за Партньорство 2014 -2020, политиката на Европейския съюз за развитието на селските райони, нормативната уредба в страната за прилагане на подхода „Водено от общностите местно развитие", както и изискванията на УО на ПРСР 2014 -2020. Формулираните цели и приоритети са съобразени с основните стратегически и планови документи подготвени в Република България, Област Хасково и Общините Ивайловград и Любимец и имащи пряко отношение към развитието на територията на МИГ. Като обобщена представа за развитието на двете общини визията, представя желаното състояние в един дългосрочен период, отразявайки сравнителните предимства на общините в регионален и национален аспект. Заинтересованите страни се обединиха около следната визия за развитие на общините Любимец и Ивайловград:

Красива и хармонична територия със съхранени културно - исторически ценности и традиции, с конкурентоспособна местна икономика, базирана на силата и потенциала на земеделието, туризма и развит малък и среден бизнес, основаващи се на запазена и здравословна природна среда, допринасяща за благополучието и високото качество на

живот на населението.

Обща цел. Стратегията за Местно развитие на общините Любимец и Ивайловград определя следната обща цел за периода 2016 – 2020г.:

Повишаване привлекателността и подобряване качеството на живот на жителите на общините Любимец и Ивайловград, чрез устойчиво развитие на конкурентоспособен земеделски сектор, създаване на възможности за развитие на бизнес и заетост на местното население, опазване на природните ресурси и изграждане на достъпна и модерна инфраструктура, популяризиране на местните природни дадености и традиции и развитие на гражданското общество.

Основни приоритети за развитие на общините Любимец и Ивайловград до 2020 г, основани на Визията за развитие и Общата цел на СМР.

Приоритет I: Повишаване на конкурентноспособността на земеделския сектор в региона, като се възродят традициите и се внедрят в производството нови техники и технологии и иновативни практики, щадящи околната среда и природата, включително развитие на биологично земеделие.
Приоритет II: Развитие на конкурентоспособен местен бизнес и занаятчийство, повишаване възможностите за заетост и устойчив туризъм с акцент чиста околна среда и популяризиране красотата на местната природа.
Приоритет III: Подобряване на инфраструктурата, жизнената среда и качеството на живот на жителите на общините Любимец и Ивайловград
Приоритет IV: Изграждане на капацитет за управление на проекти на местната общност.

4.2. Специфични цели:

Специфична цел 1: Развитие на устойчив и конкурентоспособен земеделски сектор;.

Специфични под цели:

- Подпомагане на земеделските стопанства и земеделските производители чрез внедряване на нови технологии и техники, за достигане на съвременни европейски стандарти и качество на продукцията.
- Възстановяване на съществуващи местни сортове и породи;
- Повишаване конкурентоспособността на млекопреработвателния сектор за достигане на европейски стандарти;
- Увеличаване на лозовите насаждения, както винени, така и десертни и разширяване на винопроизводството;
- Развитие на алтернативно земеделие;
- Създаване на местни марки и продукти. Изграждане на пазарна инфраструктура за пласмент и преработка на селскостопанската продукция, включително и пчелната.

Специфична цел 2: Развитие на конкурентоспособен местен бизнес и занаятчийство и развитие на туризма в региона.

Специфични подцели:

- Повишаване възможностите за правене на бизнес и развитие на неземеделски дейности;
- Създаване на възможности и предпоставки за развитие на занаяти;
- Изграждане на инфраструктура и възможности за развитие на туризма в региона: възможности за развитие на културно-историческия и алтернативния туризъм; формиране на местен туристически продукт, осигуряващ „разпознаваемост" на туристическия пазар;
- Създаване на нови икономически дейности и услуги, свързани с развитието на еко, селски, културен, риболовен туризъм;
- Създаване на предпоставки за заетост на местното население, вкл. на хора с увреждания, жени, младежи и хора с различна етническа принадлежност;
- Развитие на трансграничното сътрудничество с Гърция и Турция във всички сфери на социално-икономическия живот.

Специфична цел 3: Повишаване привлекателността на общините и подобряване на условията за живот на територията им.

Специфични подцели:

- Подобряване на обществената инфраструктура на територията на общините Любимец и Ивайловград;

Специфична цел 4: Изграждане на капацитет за управление на проекти на местната общност.

Специфични подцели

- Обучение на екипа на МИГ и на всички заинтересовани страни за процедурите, мониторинг, оценка, контрол и пр;
- Участие в обучения, семинари, конференции и други събития на екипа на МИГ, членовете на УС, ОС и др. заинтересовани страни за изграждане на капацитет за развитие и управление на проекти, планове, стратегии;
- Обмяна на опит за изграждане на капацитет.

4.3. Връзка между стратегията за ВОМР с характеристиките на конкретната територия, разработени въз основа на местните потребности и потенциал, в съответствие с политиките на национално, регионално и местно ниво, включително и с политиките по десегрегация и деинституционализация:

Стратегията за ВОМР на МИГ „Любимец – Ивайловград" се основава на:

- местните нагласи, които свързват развитието на територията приоритетно с развитие на земеделието и туризма;
- характеристиките на територията на двете общини, които подкрепят потенциала за развитие на земеделие и туризъм.;
- балансираното развитие на туристическия продукт по цялата верига на туристическото обслужване;
- местните потребности, свързани с обновяване и развитие на земеделието;
- подобряване на интеграционните връзки между производители, преработватели и търговци на селскостопанска продукция;

Стратегията е в пълно съответствие с общинските планове за развитие и на двете общини. Визията за развитие на община Любимец в ОПР е дефинирана като: „Община Любимец – район за интензивно развитие на земеделието и преработвателната промишленост, базиран на местни ресурси, традиции и трансгранично сътрудничество". Визията за развитие на община Ивайловград е дефинирана като „Община Ивайловград е интегрирано пространство за устойчиво развитие, основано на оптимално съчетаване на съществуващите културни и природни дадености, насочени към повишаване качеството на живот".

Стратегията за ВОМР е в пряка връзка и съответствие с дефинирания в плана на община Любимец като приоритет 2, а в плана на община Ивайловград като приоритет 3 Повишаване на конкурентноспособността на местната икономика и набелязаните специфични цели и мерки във връзка с развитие на земеделието и туризма.

В стратегията са намерили отражение и основните принципи, приоритети и цели на Областна стратегия за развитие на Област Хасково 2014-2020 г., като е в пълно съответствие с определените два приоритета: Повишаване конкурентоспособността на регионалната икономика и подкрепа за малкия и средния бизнес и Приоритет Развитие на устойчиво земеделие и туризъм към стратегическа цел № 1 Икономическо сближаване на областно и регионално ниво чрез използване на собствения потенциал.

Стратегията за ВМОР на МИГ Любимец – Ивайловград е разработена при съобразяване на националните цели и приоритети в: Стратегия „Европа 2020", Националната програма за развитие на Република България: „България 2020", Национална стратегия за регионално развитие /НСРР/ , Национална стратегия за устойчиво развитие на земеделието в България в периода 2014 – 2020 г., Национална стратегия за развитие на лозарството и винарството в Република България 2005-2025 г.; Национална стратегия за устойчиво развитие на туризма в България 2014 – 2020 г.; Национална стратегия за насърчаване на МСП 2014 – 2020 г.; Национална стратегия на РБългария за интегриране на ромите 2014 – 2020г.

4.4. Описание на иновативните характеристики на стратегията:

Иновациите и внедряването им в практиката и във всички приложими области на живота, са основен приоритет на европейско ниво, залегнал във всички европейски стратегически планове и програми. Иновациите като изведен приоритет на стратегическо ниво, са

фундамент и за всички български стратегически документи – планове, програми, мерки и пр. Идеята е, че иновациите могат да доведат до глобално развитие, да повишат качеството на живот, да пестят ресурси, да предложат едно устойчиво балансирано развитие, базирано на не замърсяване и опазване на околната среда, извеждане на научните открития и постижения на преден план, внедряване на тези постижения в бизнеса и в живота на всички нива и постигане на едно по-развито и осъзнато общество. Иновации на практика може да има във всяка област на социално – икономическото развитие, във всеки процес или всеки подход, водещи до подобряване на резултатите, пестене на природни ресурси, уважение към околната среда и ефективност и ефикасност на разходи, време, ресурси.

Като приоритет на европейско и национално ниво, иновациите са залегнали и при планирането и изпълнението на местната СВОМР на МИГ Любимец – Ивайловград.

На първо място трябва да се спомене, че самата стратегия за местно развитие се явява иновативен метод и подход за развитие на местната общност. Това е шанс и новост на територията, на която за първи път ще се изпълнява стратегия за местно развитие.

На второ място при планирането, в последствие и при оценката се търсят нови подходи, методи, нови критерии, които да допълват иновативноста на СМР. Такъв подход е създаването на нов за региона туристически продукт, който извежда потенциала и характеристиките на региона на преден план. По същия начин ще се създаде разпознаваема местна марка продукти, които ще са лицето на региона. Ще се обединят творчество, иновативнос, желание за успех и просперитет с местните силни природни характеристики и даденост и ще се получи успешен модел за устойчиво развитие. Ще се търси най-успешния проект и модел, който ще се наложи и ще бъде отличителен знак за територията.

Като задължителен елемент в критериите за оценка за всеки частен проект е заложен критерии за иновативнос на предложените мерки/интервенции/подходи, който ще получава допълнителни точки. Заложен е и индикатор при наблюдението и оценката за внедрени иновации на територията на МИГ Любимец – Ивайловград.

4.5. Йерархията на целите – включително цели за крайните продукти или резултатите:

Йерархията на целите следва естествената логика на изводите от анализите и проучванията сред местното население.

На първо място и водещи при планирането на мерките са визията за региона и формулираната обща цел, базирани на силните страни и потенциала на територията.

Като двигател за местната икономика и с най-голям принос в развитието на региона е изведен земеделския сектор и приоритетното му осъвременяване и развитие. Секторът е традиционен за територията с множество доказани през годините високи икономически показатели и потенциал. Затова и специфична цел 1: Развитие на устойчив и конкурентоспособен земеделски сектор е с най-голяма тежест при финансовото разпределение и е изведена като водеща. Тук са отделени две от мерките с най-голямо значение за постигане на целите за развитие – мерки с код 4.1 и 4.2.

Втората специфична цел и по значение и по финансова тежест е специфична цел 2: Развитие на конкурентоспособен местен бизнес и занаятчийство и развитие на туризма в региона. Откриването на работни места, създаването на предпоставки за развитие на устойчив туризъм, укрепване на местната икономика чрез стимулиране и развитие на малък и среден бизнес ще доведе до дългосрочно развитие на икономиката и просперитет за хората.
Отчетен е синергичният ефект от изпълнението на първата и втората специфични цели и при постигането на реални резултати и заложените индикатори, ще се постигне желаната цел – активна местна икономика, силен земеделски сектор, заетост и благоденствие.
Третата и четвъртата специфични цели са по-скоро хоризонтални и имат своето място в постигането на общата цел на СМР. Ако се подобрят условията за живот чрез добре изградена и/или подобрена инфраструктура ще се създадат предпоставки за един по-добър живот, което наред със социално – икономическото развитие, повишава стандарта на хората и е крачка към постигане на общата цел и визията за развитие на региона. Изграждането на местен капацитет за управление на програми и проекти винаги има своите предимства и това се отразява във всяка една сфера на живота. Това би могло да е пътят на инвестициите, наред с икономическите показатели, може да е фактор за развитие на младите хора и мотивация да останат да живеят и работят в своя роден край. Допълнителните въздействия и синергични ефекти могат да бъдат много.

5. Описание на мерките:
(не повече от 4 страници за всяка мярка)

Мерки и дейности за всеки един от фондовете поотделно:

ПРСР (ЕЗФРСР):

Отчитайки характеристиките на двете общини, икономическото и социално състояние на територията, капацитета на МИГ и опита на населението в участие и изпълнение на проекти, МИГ и местната общност взеха мотивирано решение, СМР да бъде еднофондова и да се изпълнява само със средства от ПРСР 2014 – 2020.

<u>Мярка 1</u>. Мярката кореспондира и цели постигането на Общата цел на СМР и Специфична цел 1 - Повишаване и развитие на устойчив и конкурентоспособен земеделски сектор.
Код на мярката (ПРСР 2014 -2020) – **4.1.**
Наименование на мярката: „Подкрепа за инвестиции в земеделски стопанства”

Описание на целите на мярката: Повишаване устойчивостта и конкурентноспособността на земеделските стопанства чрез модернизиране на физическия капитал, нематериални активи, свързани с организацията и управление на стопанствата, въвеждане на нови и енергоспестяващи технологии, подобряване на предпазарната подготовка и съхранение на

продукцията.

Обхват на мярката: Географски обхват: Територията на действие на МИГ Любимец – Ивайловград.

Обхват на подпомагане: Инвестиции в материални и нематериални активи, имащи отношение към подобряване на производствената дейност на земеделските стопанства; Инвестициите ще са свързани с производството на селскостопански продукти включени в приложение I на Договора или памук, с изключение на риба и рибни продукти.

Специални условия:

- Техническите характеристики на земеделската техника и оборудването за обработка на почвата и прибиране на реколтата обект на подпомагане по мярката, трябва да съответстват на ИЗП на земеделския производител.
- Кандидатите следва да представят бизнес план /БП/, доказващ подобряване на дейността на ЗС чрез прилагане на планираните инвестиции и дейности;
- По мярката не се подпомагат инвестиции, за които е установено, че ще оказват отрицателно въздействие върху околната среда;
- Финансова помощ ще се предоставя за инвестиции за постигане на съответствие с нововъведени стандарти на Общността. За този тип инвестиции с цел съобразяване с тези изисквания подпомагането може да бъде предоставено в рамките на 12 месеца от датата, на която изискванията стават задължителни за земеделските стопанства.
- Нововъведеният стандарт на Общността и правното основание, за чието въвеждане се осигурява подкрепа по подмярката е Преходен период за въвеждане на стандарти за качеството на сурово мляко, Анекс VI от Договора за присъединяване на Р България към Общността; Регламент /ЕО/№ 853/2004, Наредба № 4 от 2008 г. за специфичните изисквания при производството, съхранението и транспортирането на сурово краве мляко и изискванията за търговия и пускане на пазара на мляко и млечни продукти, дата на задължително въвеждане на стандарта 31.12.2015г., гратисен период 31.12.2016г.
- В рамките на нитратно уязвими зони няма да се подпомагат съществуващи стопанства за инвестиции свързани с изграждане на съоръжения за съхранение на оборска тор;
- Финансова помощ за инвестиции за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници ще се предоставя само за покриване нуждите на земеделските стопанства. По мярката няма да се предоставя подкрепа за продажба на електрическа, топлинна енергия и/или енергия за охлаждане.

Допустими кандидати:

Земеделски производители /Физически и Юридически лица/:

- Кандидатите за подпомагане следва да са регистрирани земеделски производители в съответствие със Закона за подпомагане на земеделските производители;

- Кандидатите, юридически лица следва да докажат приход от земеделска дейност и/или приход от услуги директно свързани със земеделска дейност и/или преработка на земеделска продукция и/или участие и подпомагане по схемата за единно плащане на площ. Изискването не се прилага за кандидати създадени до 1 година преди кандидатстването за проекти с инвестиции в сектор „животновъдство", сектор „плодове и зеленчуци", производство на „етерично – маслени и медицински култури".

Групи/Организации на производители:

- Кандидатите трябва да са признати като група/организация на производители, в съответствие с националното и/или европейското законодателство за организации на производители и/или одобрени за финансова помощ по мярка 9 от ПРСР 2014 - 2020 „Учредяване на групи и организации на производители";
- Инвестициите следва да са свързани с основната земеделска дейност на членовете на организацията, която е основна и за организацията;
- Кандидатите следва да представят БП, доказващ подобряване на земеделската дейност на земеделските стопанства на членовете и основна за организацията чрез прилагане на планираните инвестиции и дейности подробно описани в представения БП;

БП трябва да показва, че инвестициите са от полза за цялата организация на производители.

Допустими дейности:

- Инвестиции в материални и нематериални активи в новосъздадени и съществуващи земеделски стопанства, съобразени с техният капацитет. Подкрепата ще бъде насочена към инвестиции, свързани с:
- Инвестиции за модернизация и механизация /инвестиции във физически активи/ пряко свързани с намаляване на производствените разходи и повишаване производителността на труда;
- Инвестиции за постигане съответствие с нововъведени стандарти на Общността приложими за съответните стопанства;
- Инвестиции пряко свързани с подобряване на енергийната ефективност на стопанствата;
- Инвестиции за съхранение на земеделската продукция с цел запазване качеството на продукцията;
- Инвестиции в машини и съоръжения за опазване на околната среда, включително за съхранение на оборска тор;
- Инвестиции в недвижима собственост свързана с дейността на земеделските стопанства;
- Инвестиции за създаване и/или презасаждане на трайни насаждения, десертни

лозя, медоносни дървесни видове за производство на мед и бързорастящи храсти и дървесни видове за производство на биоенергия;
- Инвестиции за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за нуждите на земеделските стопанства.

Допустими разходи:

Инвестиции в материални и нематериални активи:

- Закупуване/придобиване, строителство или обновяване на сгради и друга недвижима собственост, използвана за земеделското производство в стопанство, включително такава използвана за опазване на околната среда.
- Закупуване и/или инсталиране на нови машини, съоръжения и оборудване, необходими за подобряване на земеделския производствен процес, включително свързани с опазване на околната среда, съхранение и подготовка за продажба на земеделска продукция от стопанството, получаване на топлинна и/или електро-енергия, необходими за земеделските дейности в стопанството, подобряване на енергийната ефективност.
- Създаване и/или презасаждане на трайни насаждения, включително трайни насаждения от десертни лозя, медоносни дървесни видове /за производство на мед/ и други бързо растящи храсти и дървесни видове, използвани за производство на био-енергия.
- Инвестиции за постигане на съответствие с нововъведените стандарти на Общността.
- Инвестиции за съоръжения и съответно оборудване необходимо за производството на мед и други пчелни продукти, както и за развъждането на пчели-майки.
- Закупуване на земя, необходима за изграждане/модернизиране на сгради, помещения и други недвижими активи предназначени за земеделските производствени дейности и/или за създаване/презасаждане на трайни насаждения /до 10 % от общия размер на допустимите инвестиционни разходи.
- Закупуване на специализирани земеделски транспортни средства – като например камиони, цистерни за събиране на мляко, хладилни превозни средства за транспортиране на продукция, превозни средства за транспортиране на живи животни и птици, и др.
- Общи разходи за предпроектни проучвания, такси, хонорари за архитекти, инженери и консултантски услуги и др.Общите разходи по проекта не могат да надхвърлят 12 % от общия размер на допустимите инвестиции по проекта.
- Разходи за ноу-хау, придобиване на патенти права и лицензи, разходи за регистрация на търговски марки. Закупуване на софтуер; Разходи, свързани за достигане съответствие с международни признати стандарти, като въвеждане на системи за управление на качеството в земеделските стопанства, въвеждане на добри производствени практики, подготовка за сертификация.

Финансови параметри:
Минимален размер на безвъзмездната финансова помощ (БФП) за проект - левовата равностойност на 5 000 евро.
(Изм. Допълнително споразумение № РД 50-149 от 26.04.2017г.) Максимален размер на БФП за проект – левовата равностойност на 70 000 евро.

Интензитет на помощта:
Безвъзмездната финансова помощ е максимум до 70% от общите допустими разходи. Принос в натура не се допуска.

Критерии за оценка и тежест на показателите:

- Проекти с инвестиции и дейности от стопанства за производство на биологични продукти и/или стопанства в преход към биологично производство – 2 т.;
- Инвестициите по проекта водят до повишаване на енергийната ефективност на земеделското стопанство – 2 т.;
- Инвестициите по проекта са иновативни за региона и/или страната /"Иновации" са: иновативен продукт произвеждан от стопанството/предприятието, въвеждане на нов производствен процес (машини, съоръжения и оборудване) или нова практика, въвеждане на нова организационна форма, включително маркетинг - **2 т.;**
- Проектът води до повишаване производителността на стопанството и/или намаляване на производствените разходи в стопанството – 2 т.
- Проекти на млади земеделски стопани – до 35г. и/или жени и/или представители на уязвимите групи (когато са физически лица) – 1 т.;
- Проектът създава заетост – 1 т.

Максимален сбор 10т.

За да се допуснат до оценка проектите трябва да отговарят на критериите за допустимост, определени от МИГ (съответствие с целите на СМР, устойчиво развитие на проекта, критериите за допустимост на разходите, дейностите, кандидатите и обхвата на мярката.).
Проекти, които имат и минимум 4 т., на критериите за оценка се класират в низходящ ред.

<u>Мярка 2.</u> Мярката цели постигането на главната цел на СМР и на Специфични цели 1 и 2. – Развитие на конкурентоспособен земеделски сектор и Развитие на местния бизнес и занаяти.
Код на мярката (ПРСР 2014 – 2020): **4.2**
Наименование на мярката: Инвестиции в преработващия сектор.

Цели на мярката: Повишаване на конкурентоспособността и устойчивостта на предприятията от хранително-преработвателния сектор. Повишаване производителността на

труда, подобряване на качеството, добавяне на стойност и преработка на земеделска продукция.

Обхват на мярката: Географски обхват: Територията на действие на МИГ Любимец – Ивайловград.

Обхват на подпомагане: Подпомагане на инвестиции в материални и нематериални активи, имащи отношение към подобряване на цялостната дейност на земеделските стопанства и предприятията за преработка на земеделски продукти.

Допустими кандидати:

- Земеделски производители (физически или юридически лица), регистрирани по Наредба № 3 от 1999 г.
- Еднолични търговци и юридически лица с основна дейност производство и преработка на хранителни продукти от обхвата на ПРСР и извън обхвата на другите ОП.

Допустими дейности:

Инвестиции в материални и нематериални активи, които водят до подобряване на цялостната дейност на предприятието (стопанството) чрез:

- Внедряване на нови и/или модернизиране на наличните мощности и подобряване на използването им, и/или
- Внедряване на нови продукти, процеси и технологии, и/или
- Намаляване на себестойността на произвежданата продукция, и/или
- Постигане на съответствие с нововъведени стандарти на ЕС, и/или
- Подобряване на сътрудничеството с производителите на суровини, и/или
- Опазване на околната среда, включително намаляване на вредните емисии и отпадъци, и/или
- Подобряване на енергийната ефективност в предприятията, и/или
- Подобряване на безопасността и хигиенните условия на производство и труд, и/или
- Подобряване на качеството и безопасността на храните и тяхната проследяемост и/или
- Подобряване на възможностите за производство на биологични храни чрез преработка на първични земеделски биологични продукти.

Допустими разходи:

Инвестиции в материални и нематериални активи за:

- Изграждане, придобиване и модернизиране на сгради и други недвижими активи, свързани с производството и/или маркетинга, включително такива, използвани за

опазване компонентите на околната среда;

- Закупуване, включително чрез финансов лизинг, и/или инсталиране на нови машини, съоръжения и оборудване, необходими за подобряване на производствения процес по преработка и маркетинга, в т.ч. за:
- Преработка, пакетиране, включително охлаждане, замразяване, сушене, съхраняване и др. на суровините или продукцията;
- Производство на нови продукти, въвеждане на нови технологии и процеси;
- Опазване компонентите на околната среда;
- Производство на енергия от ВЕИ за собствените нужди на предприятието, вкл. чрез преработка на растителна и животинска първична и вторична биомаса;
- Подобряване на енергийната ефективност и за подобряване и контрол на качеството и безопасността на суровините и храните;
- Закупуване на земя, сгради и помещения, предназначени за изпълнение на проекта (до 10 % от общите разходи за проекта);
- Закупуване, включително чрез финансов лизинг, на специализирани транспортни средства, включително хладилни такива, за превоз на суровините или готовата продукция, използвани и произвеждани от предприятието;
- Изграждане/модернизиране, включително оборудване на лаборатории, които са собственост на кандидата, разположени са на територията на предприятието и са пряко свързани с нуждите на производствения процес, включително чрез финансов лизинг;
- Разходи за достигане на съответствие с международно признати стандарти за системи за управление, разходи за въвеждане на добри производствени практики, системи за управление на качеството и подготовка за сертификация в предприятията само когато тези разходи са част от общ проект на кандидата;
- Закупуване на софтуер, включително чрез финансов лизинг, необходим за изпълнението на проекта;
- За ноу-хау, придобиване на патентни права и лицензи, за регистрация на търговски марки и процеси, необходими за изготвяне и изпълнение на проекта;
- Разходи, свързани с проекта, в т.ч. разходи за предпроектни проучвания, такси, хонорари за архитекти, инженери и консултанти, консултации за икономическа устойчивост на проекти, извършени както в процеса на подготовка на проекта преди подаване на заявлението за подпомагане, така и по време на неговото изпълнение, които не могат да надхвърлят 12 % от общия размер на допустимите разходи по проект.

Финансови параметри:

Минимален размер на БФП за проект - левовата равностойност на 5 000 евро;

(*Изм. Допълнително споразумение № РД 50-149 от 26.04.2017г.*) Максимален размер на БФП за проект – левовата равностойност на 70 000 евро.

Интензитет на помощта:
Интензитетът на БФП не може да надхвърля 60% от общите допустими разходи за един проект.

Критерии за оценка и тежест на показателите:

- Проекти с инвестиции и дейности от стопанства за производство на биологични продукти и/или стопанства в преход към биологично производство – 2 т.;
- Инвестициите по проекта водят до повишаване на енергийната ефективност на предприятието (стопанството) – 2 т.;
- Инвестициите по проекта са иновативни за предприятието (стопанството) /"Иновации" са: иновативен продукт за региона, въвеждане на нов производствен процес (машини, съоръжения и оборудване) или нова практика, въвеждане на нова организационна форма, включително маркетинг - 2 т.;
- Проектът води до повишаване производителността на стопанството и/или намаляване на производствените разходи в стопанството – 2 т.
- Проект на млади земеделски стопани – до 35г. и/или жени и/или представители на уязвимите групи – **1 т**, (когато са физически лица, а когато са юридически лица, управителя и/или собственика на дружеството трябва да отговарят на тези изисквания). Когато лицата отговарят на повече от едно от посочените изисквания, проектът получава 1т.);
- Проектът създава заетост – 1 т.

МАКСИМАЛЕН СБОР 10 Т.

За да се допуснат до оценка проектите трябва да отговарят на критериите за допустимост, определени от МИГ (съответствие с целите на СМР, устойчиво развитие на проекта, критериите за допустимост на разходите, дейностите, кандидатите и обхвата на мярката и подпомагането.).
За да се класират, проектите трябва да имат и минимум 4 т., на критериите за оценка. Проектите ще се класират в низходящ ред.

Мярка 3: Мярката цели постигането на Общата цел на СМР и Специфична цел 2– „Развитие на конкурентоспособен местен бизнес и занаятчийство и развитие на туризма в региона".
Код на мярката (ПРСР 2014 – 2020): 6.4
Наименование на мярката: Подкрепа за инвестиции в установяването и развитието на неселскостопански дейности.

Цели на мярката: Повишаване конкурентноспособността на територията посредством инвестиции в неземеделски дейности. Създаване на заетост и диверсификация на неземеделски дейности, развитието на технологиите в областта на „зелената икономика", включително на енергия от ВЕИ за собствено потребление.

Обхват на мярката: Географски: На територията на действие на МИГ Любимец – Ивайловград;

Обхват на подпомагане: Инвестицията да няма отрицателно влияние върху околната среда; Кандидатът да представи разработен бизнес план, който да показва икономическа жизнеспособност на инвестицията за срок от 5 години/ 10 години при строително-монтажни работи; В рамките на подмярката не се финансират дейности, които водят до осъществяване на селскостопанска дейност или резултата от дейността е продукт, включен в Приложение I на Договора за функциониране на Европейския съюз. Не се предоставя финансова помощ за хазарт, финансови услуги, голф, сектори и дейности, определени за недопустими в Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 година относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis, производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за продажба

Допустими кандидати:
(Изм. Допълнително споразумение № РД 50-149 от 26.04.2017г.) Съществуващи или новосъздадени микропредприятия, регистрирани като еднолични търговци или юридически лица по Търговския закон, Закона за кооперациите или Закона за вероизповеданията, както и физически лица, регистрирани по Закона за занаятите.

Допустими дейности:
Предоставя се подпомагане за инвестиции в неземеделски дейности, които са насочени към:

- Развитие на туризъм (изграждане и обновяване на туристически обекти и развитие на туристически услуги);
- Производство и/или продажба на продукти, които не са включени в Приложение 1 от Договора за функциониране на Европейския съюз (независимо от вложените продукти и материали);
- Развитие на услуги във всички сектори, (извън обхвата на Мерки с код 4.1 и 4.2.);
- Производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствено потребление;
- Развитие на занаяти (включително предоставяне на услуги, свързани с участието на посетители в занаятчийски дейности) и други неземеделски дейности.

Допустими разходи:
Финансова помощ за инвестиции в материални и нематериални активи за създаване и развитие на неземеделски дейности в селските райони, включващи:

- Изграждане, придобиване или подобрения на недвижимо имущество;
- Закупуване, включително чрез лизинг на нови машини и оборудване до пазарната стойност на активите;

- Общи разходи (напр. хонорари на архитекти, инженери и консултанти, хонорари, свързани с консултации относно екологичната и икономическата устойчивост, включително проучвания за техническа осъществимост). Общите разходи не могат да надхвърлят 12 % от сумата на допустимите разходите;
- Разходи за придобиване и/или създаване на компютърен софтуер; придобиване на патенти, лицензи, авторски права и марки.

Финансови параметри:
Минимален размер на БФП - левовата равностойност на 5 000 евро;
(Изм. Допълнително споразумение № РД 50-149 от 26.04.2017г.) Максимален размер на БФП – левовата равностойност на 70 000 евро.

Интензитет на помощта:
(Изм. Допълнително споразумение № РД 50-149 от 09.07.2019г.) Максимален размер на БФП е до 70 % от общите допустими разходи. Интензитетът на подпомагане по проект за развитие на туризъм (изграждане и обновяване на туристически обекти и развитие на туристически услуги) не може да надвишава 5 на сто от общите допустими разходи.

Критерии за оценка и тежест на показателите:
- Инвестициите по проекта водят до повишаване на енергийната ефективност на предприятието - **1 т.;**
- *(Изм. Допълнително споразумение № РД 50-149 от 13.04.2018г.*) Инвестициите по проекта са свързани с производствената дейност или услуги (изв. земеделските дейности):

а) Инвестициите по проекта са свързани основно с производствена дейност (изв. земеделските дейности) – **5 т**.

б) Инвестициите по проекта са свързани с развитието на услуги във всички сектори (извън обхвата на мерки с код 4.1 и 4.2) в това число туристически услуги – **4т.**

- Инвестициите водят до внедряване на иновации ("Иновации" са: иновативен продукт, въвеждане на нов производствен процес (машини, съоръжения и оборудване) или нова практика, въвеждане на нова организационна форма, включително маркетинг-2т.;
- Проектът води до повишаване производителността на предприятието и/или намаляване на производствените разходи с – **2 т.;**
- Проектът създава заетост – **1т**.;
- Проектът се изпълнява от жени и/или младежи до 35 г. и/или хора в неравностойно положение и/или хора от различни етнически групи – **1т.** (управители/собственици на кандидата, когато е юридическо лице. Когато кандидатът отговаря на повече от едно от посочените изисквания, проектът получава 1 т.);
- Проектът създава/развива занаят – **5 т.**

МАКСИМАЛЕН СБОР – 17т.

За да се допуснат до оценка проектите трябва да отговарят на критериите за допустимост, определени от МИГ (съответствие с целите на СМР, устойчиво развитие на проекта, критериите за допустимост на разходите, дейностите, кандидатите и обхвата на мярката и подпомагането.).
За да се класират проектите трябва да имат <u>и</u> минимум 6 т., на критериите за оценка. Проектите ще се класират в низходящ ред.

<u>Мярка 4</u>. Мярката адресира Общата цел на СМР и цели постигането на Специфична цел 3 „Повишаване привлекателността на общините и подобряване на условията за живот на територията им".
Код на мярката (ПРСР 2014 -2020): 7.2.
Наименование на мярката: Подкрепа за инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби публична инфраструктура, включително инвестиции в енергия от възобновяеми източници и спестяване на енергия.

Описание на целите на мярката: Подобряване на малка по мащаби публична инфраструктура, подобряване облика на населените места от територията на МИГ Любимец - Ивайловград и разширяване на основни услуги за населението, свързани със свободното време, спорт и култура.

Обхват на мярката: Географски: На територията на действие на МИГ Любимец – Ивайловград.

Обхват на подпомагане: Дейностите трябва да отговарят на следните условия; да се изпълняват в съответствие с общинския план за развитие на съответната община и да са съгласувани със Стратегията за местно развитие; да нямат отрицателно въздействие върху околната среда по ЗООС; да отговарят на изискванията на заповедите за определянето на местата по Натура 2000 и плановете за тяхното управление, а когато няма издадени заповеди дейността да е съгласувана с МОСВ, ЗЗТ, ЗБР и съответните им подзаконови нормативни актове за тяхното прилагане; да се изпълняват съгласно с препоръките от извършените оценки, както и условията и мерките в съответния административен акт на РИОСВ Хасково, съгласно ЗООС, ЗЗТ и ЗБР и съответните им подзаконови нормативни актове за тяхното прилагане (когато е приложимо); ако дейностите се извършват на терени, които подлежат на рекултивация съгласно чл 11 ал 1 от ЗОЗЗ да се представи проект за рекултивация на нарушени терени или залесяване на територите с подходящи растителни видове, когато националното законодателство изисква да се приложат тези мерки; да са придружени с анализ на икономическите и социалните ползи, в който е доказано, че дейността ще доведе до социално–икономическо развитие на района; да съдържат аргументация за устойчивостта на дейността; Дейностите за социална инфраструктура са допустими при условие, че

социалната услуга е включена в обхвата на чл 36 ал 2 и ал 5 от ППЗСП; Дейности за строителство, реконструкция и/или рехабилитация на нови и съществуващи улици, тротоари и съоръжения, и принадлежностите към тях са допустими, ако са изградени или реконструирани ВиК системите или не се предвижда да се изграждат или реконструират ВиК системи за период от седем години от датата на кандидатстване; МИГ Любимец - Ивайловград е допустим получател на финансова помощ, ако: проектът, за който кандидатства за финансиране, е в обществена полза; никой от членовете на колективния върховен орган и на колективния управителен орган, както и свързано с него лице по смисъла на § 1 от допълнителните разпоредби на Търговския закон, не е изпълнител или подизпълнител на дейностите на проекта, и не е постъпило друго предложение за финансиране по мярката по провежданата процедура;

Допустими кандидати:

- Община Любимец, община Ивайловград за всички дейности;
- ЮЛНЦ - за дейности, свързани със социалната, спортната инфраструктура и културния живот;
- МИГ Любимец – Ивайловград.

Допустими дейности:

- Строителство, реконструкция, рехабилитация на улици, тротоари и съоръженията към тях;
- Изграждане, обновяване на паркове, площади, градинки, улично озеленяване;
- Изграждане, реконструкция, ремонт на социална инфраструктура извън процеса на деинституционализация на деца или възрастни, включително транспортни средства;
- Енергийна ефективност в общински сгради, в които се предоставят обществени услуги;
- Изграждане, реконструкция, ремонт, оборудване, обзавеждане на спортна инфраструктура;
- Изграждане, реконструкция, ремонт, реставрация, оборудване, обзавеждане на обекти, свързани с културния живот вкл. и дейности по вертикалната планировка и подобряване на прилежащите пространства;
- Реконструкция, ремонт, оборудване, обзавеждане на общинска образователна инфраструктура с местно значение в селските райони.

Допустими разходи:

- Изграждането, включително отпускането на лизинг, или подобренията на недвижимо имущество и инфраструктура;
- Закупуването или вземането на лизинг на нови машини и оборудване, обзавеждане до пазарната цена на актива;

- Общи разходи, свързани с изброените по-горе, например хонорари на архитекти, инженери и консултанти, хонорари, свързани с консултации относно екологичната и икономическата устойчивост (Разходите не може да надхвърлят 12% от общата сума);
- Разходи за нематериални активи - придобиването или развитието на компютърен софтуер и придобиването на патенти, лицензи, авторски права, търговски марки.

Финансови параметри:
Минимален размер на БФП - левовата равностойност на 5 000 евро
Максимален размер на БФП - левовата равностойност на 200 000 евро.
Когато кандидат е ЮЛНЦ максималният размер на БФП е левовата равностойност на 50 000 евро.

Интензитет на помощта:
Интензитетът на помощта е 100% за бенефициенти общини и ЮЛНЦ когато проектът не генерира приходи;
Ако проектът генерира приходи – финансирането се определя въз основа на анализ разходи-ползи, но не може да надхвърля 70%.
Когато размерът на допустимите разходи по инвестициите е в размер до 50000 евро за един обект, който е с установен потенциал за генериране на приходи се предвижда финансиране в размер на 100%.

Критерии за оценка и тежест на показателите:
- *(Изм. Допълнително споразумение № РД 50–149 от 08.02.2018г.)* Проектът е в полза на населението на повече от едно населено място на територията на МИГ- **5 т.**;
- Проектът внедрява иновация за региона ("Иновации" са: иновативен продукт, процес или нова практика, въвеждане на нова организационна форма) - **2 т.;**
- Резултатите са в пряка полза за деца, младежи, жени и/или социално уязвими групи – **2 т**. (когато са обхванати повече от една от посочените групи, проектът получава 2 т.);
- Проектът създава заетост на местното население – **2 т**.;
- Проектът води до повишаване на енергийната ефективност – **5 т.**

МАКСИМАЛЕН СБОР – 16 т.

Проектът трябва да отговаря на Критериите за допустимост, описани по-горе, за да бъдат допуснати до оценка. До класиране се допускат проекти, които имам минимум 6 т.

Мярка 5. Мярката адресира Общата цел на СМР и цели постигането на Специфична цел 3 и оказва влияние върху постигането на Специфична цел 2.

Код на мярката (ПРСР 2014 – 2020): 7.5.

Наименование на мярката: Подкрепа за публично ползване в инфраструктура за отдих, туристическа информация и малка по мащаб туристическа инфраструктура.

Цели на мярката: Да се насърчи растежа на доходите и създаването на заетост на територията чрез подпомагане развитието на селски туризъм; Да се разнообрази и подобри туристическата инфраструктура, атракции и съоръжения за посетители на територията; Опазване и популяризиране на природното и културно наследство на територията;

Обхват на мярката: Географски: На територията на действие на МИГ Любимец – Ивайловград.

Обхват на подпомагане: Дейностите трябва да отговарят на следните условия: да се изпълняват в съответствие с общинския план за развитие, със Стратегията за местно развитие и програмата за развитие на туризма на територията на съответната община; да нямат отрицателно въздействие върху околната среда по смисъла на ЗООС; да отговарят на изискванията на заповедите за определянето на местата по Натура 2000 и плановете за тяхното управление, а когато няма издадени заповеди за определяне на местата по Натура 2000 дейността да е съгласувана с МОСВ, ЗЗТ, ЗБР и съответните им подзаконови нормативни актове за тяхното прилагане; дейностите да се изпълняват съгласно с препоръките от извършените оценки, както и условията и мерките в съответния административен акт на РИОСВ Хасково съгласно ЗООС, ЗЗТ и ЗБР и съответните им подзаконови нормативни актове за тяхното прилагане (когато е приложимо); ако дейностите се извършват на терени, които подлежат на рекултивация съгласно чл. 11, ал. 1 от ЗОЗЗ да се представи проект за рекултивация на нарушени терени или залесяване на територите с подходящи растителни видове, когато националното законодателство изисква да се приложат тези мерки; да не са обявени за недвижима културна ценност от национално и световно значение; да са придружени с анализ на икономическите и социалните ползи в който е доказано, че инвестицията ще доведат до социално–икономическо развитие на селският район; да съдържат аргументация за устойчивостта на инвестицията. Не са допустими за подпомагане по подмярката дейности свързани с опазването, популяризирането и развитието на културното наследство на обекти от национално и световно значение.

Допустими кандидати:

- Община Любимец, община Ивайловград;
- ЮЛНЦ, развиващи дейност в областта на туризма;
- МИГ Любимец – Ивайловград.

Допустими дейности:

- Изграждане, реконструкция, ремонт, закупуване на оборудване и/или обзавеждане на: туристически информационни центрове; посетителските центрове за представяне и експониране на местното природно и културно наследство; центровете за изкуство и занаяти с туристическа цел;
- Изграждане, реконструкция, ремонт и закупуване на съоръжения за туристически атракции, които са свързани с местното природно, културно и/или историческо наследство и предоставящи услуги с познавателна или образователна цел, - туристическа инфраструктура (информационни табели и пътепоказатели за туристическите места и маршрути, съоръжения за безопасност, велоалеи и туристически пътеки.

Допустими разходи:

- Изграждането или подобрения на недвижимо имущество, свързано с туризма;
- Закупуването или вземането на лизинг на ново оборудване/ обзавеждане до пазарната цена на актива;
- Общи разходи, свързани с изброените по-горе, например хонорари на архитекти, инженери и консултанти, хонорари, свързани с консултации относно екологичната и икономическата устойчивост – до 12 % от стойността на проекта;
- Придобиването или развитието на компютърен софтуер и придобиването на патенти, лицензи, авторски права, търговски марки (ако е приложимо).

Финансови параметри:

Минимален размер на БФП - левовата равностойност на 5 000 евро

Максимален размер на БФП - левовата равностойност на 100 000 евро.

Когато кандидат е ЮЛНЦ максималният размер е левовата равностойност на 50 000 евро.

Интензитет на помощта:

За бенефициенти общини и ЮЛНЦ размерът на БФП е 100%, когато проектът не генерира приходи;

Ако проектът генерира приходи – финансирането се определя въз основа на анализ разходи-ползи.

Когато размерът на допустимите разходи по инвестициите е в размер до 50000 евро за един обект, който е с установен потенциал за генериране на приходи се предвижда финансиране в размер на 100%.

Критерии за оценка и тежест на показателите:

- *(Изм. Допълнително споразумение № РД 50 – 149 от 08.02.2018г.)*

Проектът е в полза на населението на повече от едно населено място на територията на МИГ- **5 т**.;

- Резултатите са в пряка полза за деца, младежи, жени и/или социално уязвими групи – **2 т**. (когато са обхванати повече от една от посочените групи, проектът получава 2 т.);
- Проектът създава заетост за местното население – **2 т.;**
- Проектът внедрява иновативен подход/услуга/продукт – **2 т;**
- Проектът е с доказана добавена стойност към туризма в региона – **5 т**.
- Устойчивост на резултатите **– 2 т.**

МАКСИМАЛЕН БРОЙ ТОЧКИ – 18.

За да се допусне до оценка, проектът трябва да отговаря на критериите за допустимост, посочени по – горе
За да се класира проектът трябва да има и минимум 8 точки на критерия за оценка.

6. *(Изм. Допълнително споразумение № РД 50-149 от 05.08.2020г.; Допълнително споразумение № РД 50-149 от 02.03.2022г.)* **Финансов план:**

6.1. Индикативно разпределение на средствата по програми/фондове и по мерки:
(не повече от 2 страници)

Код на мярката	Име на мярката	Общо за периода на стратегията	
		лева	%
	Мерки, финансирани от ПРСР 2014 – 2020 г. (ЕЗФРСР)		
4.1.	Подкрепа на инвестиции в земеделски стопанства.	880 123,50	23
4.2.	Инвестиции в преработващия сектор.	291 613,96	8
6.4.	Подкрепа за инвестиции в установяването и развитието на неселскостопански дейности.	881 884,04	24
7.2.	Подкрепа за инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби публична инфраструктура, включително инвестиции в енергия от възобновяеми източници и спестяване на енергия.	1385749,00	37
7.5.	Подкрепа за публично ползване в инфраструктура за отдих, туристическа информация и малка по мащаб туристическа инфраструктура.	293 374,50	8
	ОБЩО ЗА ПРОЕКТИ КЪМ СТРАТЕГИЯТА ЗА ВОМР:	**3 732 745**	**100**
	Текущи разходи и популяризиране на стратегия за водено от общностите местно развитие (25 на сто от общите	1 091 915	23

	публични разходи от ЕЗФРСР, включващи разходите по подмярка 19.2 и подмярка 19.4).		

6.2. Финансова обосновка на бюджета и разпределението на средствата по програми и по мерки:
(не повече от 2 страници)

Финансовото разпределение следва логиката на целите и приоритетите за развитие на местната общност и идентифицираните в анализите потребности, нужди, приоритети, силни страни и потенциал за развитие. Затова мерките, насочени към земеделските стопанства и производители са с най-голям бюджет и тежест, както и тези за развитие на неземеделски дейности, тъй като стимулират създаването на заетост, диверсификация на местната икономика, създаване и подкрепа на малкия и среден бизнес, който трябва да е гръбнакът на местната икономика, да намалява тежестта на безработицата, да стимулира участието на различни групи – жени, младежи, хора с увреждания и малцинствени групи. Мерките са планирани на база на предварителните разговори и нагласи на определените групи и проектната им готовност, както и това, че повечето от земеделските производители и микропредприятия не са изпълнявали проекти, финансирани със средства от оперативните програми, както и от други донори.
На база на това, както и отчитайки местните особености и характеристики на района, но най-вече състоянието на местната икономика, капацитета за управление на проекти и това, че на територията на МИГ Любимец – Ивайловград не е изпълнявана Стратегия за местно развитие през предишния програмен период – 2007 – 2014, МИГ Любимец – Ивайловград съвместно с всички заинтересовани страни и след обществени обсъждания, взе решение на територията да се прилага еднофондова Стратегия за местно развитие, финансирана от ПРСР 2041-2020 с основните и фундаментални мерки, които на този етап ще имат най-голяма добавена стойност за местната общност и икономика. Прилагането на всички мерки и програми на този етап е отчетено като рисково и неефективно и има опасност от разпокъсаност и изместване на фокуса на СМР.

7. **План за действие, показващ как целите са превърнати в действия:**
(не повече от 4 страници)

Планът за действие на МИГ "Любимец - Ивайловград" за превръщане на целите в действия включва няколко логически и взаимосвързани етапа, подредени във времева последователност. Реализацията на целите на стратегията за Водено от общностите местно развитие започва със сключване на договор за нейното финансиране.
Първият етап на превръщане на целите в действия включва сключване на договорите с екипа на МИГ и започване на реална работа по изпълнение на целите на СМР. Втората стъпка е разработване на реалистичен план – график, актуализиран и съобразен с времето, когато се сключи договора с МЗХ/ДФЗ за финансиране на СМР. Задължително условие е разписване и приемане от УС Процедурен наръчник на МИГ Любимец – Ивайловград и План за информация и публичност, който включва обучения на бенефициенти и разяснителни

кампании по места. Изготвянето на тези стратегически документи се предвижда да стане до три месеца след ефективното стартиране на МИГ.

Вторият етап включва стартирането на поканите за прием. Най – напред ще се отворят мерките с код 4.1, 4.2 и 6.4 като приоритетни за постигане целите на СМР. Предвижда се мерките да са постоянно отворени като на всеки 4 месеца и/или на получени повече от три проекта се организира Комисия по оценка, която ще извърши оценката на получените проектни предложения до момента. Смята се, че това ще улесни гражданите и ще се избегне стреса по сроковете и подготовката на проекти за определен период. Като междувременно, ако се установи, че така предложения механизъм и график не е ефективен на база обратна връзка с хората и оценка на степента за заинтересованост, ще се коригира с цел оптимално удобство за хората и постигане целите на СМР. Паралелно с този етап започват и масирани информационни кампании по места и обучения за потенциалните бенефициенти. Информационните кампании имат за цел да информират населението от територията на МИГ за началото на изпълнение на Стратегията за водено от общностите местно развитие и възможностите, които тя предлага за развитие на бизнес, предприемачество, др. Консултациите ще подпомогнат усилията на потенциалните бенефициенти за обсъждане на идеите за кандидатстване по СВОМР и за изготвяне на проектни предложения. Обученията също ще бъдат насочени към повишаване на административния капацитет на звената на МИГ – процедури, консултации, изпълнение и др, включително обучение на комисиите по оценка. Комисиите по оценка трябва да познават прилежащите нормативни документи, както и сроковете и процедурите на РА/ДФЗ. Организацията на документооборота на МИГ е от основно значение за успешното прилагане на стратегията за ВОМР, тъй като ще осигурява прозрачност и проследимост на прилагане на процедурите за работа на всички звена на МИГ и ще документира всички процеси, свързани с изпълнението на стратегията. Документацията на МИГ ще осигурява необходимата база данни за взимане на правилни управленски решения от страна на УС и ОС, както и ще следи за постигане на целите и индикаторите по мерки и общо за СМР.

Следващият прием на проекти е планиран да бъде за мерки с код 7.2 и 7.5, но не по-късно от 5 месеца след сключването на договора с МЗХ/ДФЗ. Отново се предвижда провеждането на информационна кампания по места, като се отчитат спецификите на мерките. Отново се предвижда приемът да е постоянен като в момента, в който се съберат повече от три проекта се организира Комисия по оценка и се прави оценка на постъпилите проектни предложения.

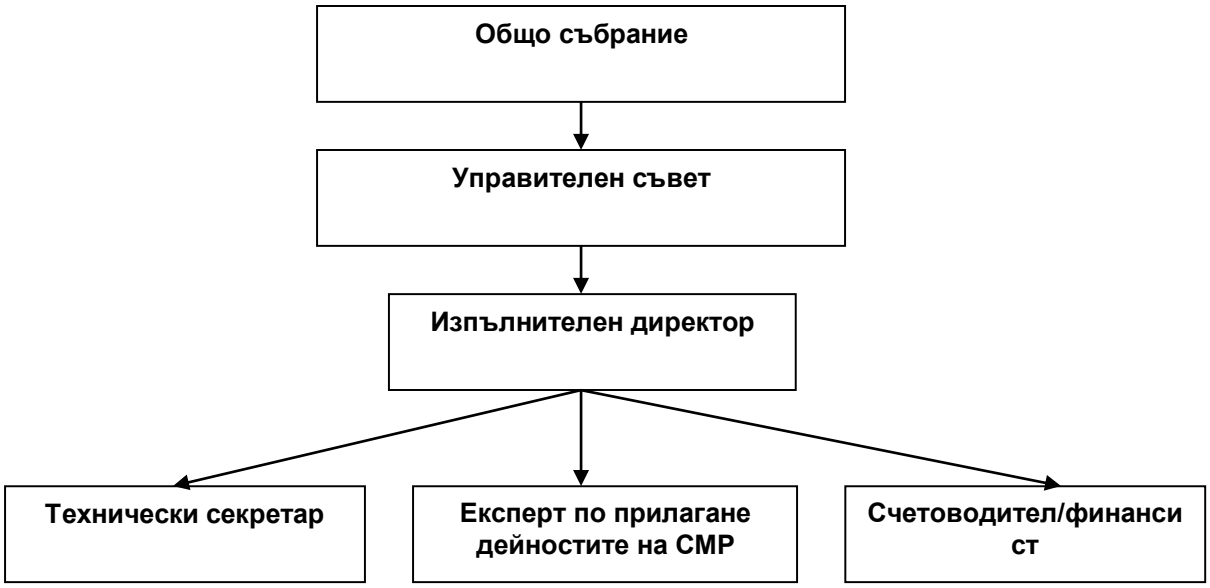
Следващ етап или по-скоро паралелен - проследяване изпълнението на проектите - мониторинг и контрол - посещения на място. Ако има идентифицирани проблеми се представят на Изпълнителния директор, а той след анализ на проблемите и оценка на степента на риска от неизпълнение на проект/индикатор/мярка, уведомява УС и предлага корективни мерки.

Хоризонтални действия - текуща и междинна оценка на стратегията, отчитане на мнението на бенефициентите и заинтересованите страни относно изпълнението на Стратегията. Текущи анализи на данните по изпълнение на СВОМР и взимане на съответните решения за

предприемане на корективни действия, ако е необходимо. Текущи информационни събития, обучения, консултации, срещи с гражданите и заинтересованите страни. Текущи обучения на екипа на МИГ и органите на МИГ – УС и ОС.

8. **Описание на уредбата за управлението и мониторинга на стратегията, която показва капацитета на местната инициативна група да изпълни стратегията, и описание на специфичната уредба относно оценката:**
(не повече от 12 страници)

8.1. Организационна структура на МИГ:

8.2. Управление на МИГ:

– органи за управление и контрол;	Органите за управление и контрол на СНЦ МИГ Любимец - Ивайловград са: 1. Върховен колективен орган (Общо събрание) и 2. Управителен съвет.

Общо събрание (съгласно чл.14 и следващите от Устава на СНЦ „МИГ- Любимец - Ивайловград" /Устава/)
Компетенциите на Общото събрание, съгласно чл. 14 от Устава са следните:

- Приема и изменя Устава;
- Приема Правилник за избор на проекти, както и други вътрешни актове;
- Избира Управителния съвет, Председател и Заместник председател;
- Приема годишна програма за дейността и отчета за изпълнението й;

- Определя размера на годишния членския внос, както и реда и срока за внасянето му, в случай че такъв е определен;
- Приема основните насоки и стратегическа програма за дейността на сдружението;
- Приема отчета за дейността на Управителния съвет;
- Приема бюджета на сдружението;
- Отменя решения на другите органи на сдружението, които противоречат на закона, устава или други вътрешни актове, регламентиращи дейността на сдружението;
- Взема решение за преобразуване или прекратяване на сдружението;
- Освобождава предсрочно Председателя и Заместник председателя на УС или членове на УС при злоупотреба с доверието на сдружението, нарушаване на Устава или на законите в Република България;
- Разглежда и решава жалби против решенията на Управителния съвет;
- Приема и изключва членове на сдружението;
- Взема решения по всички въпроси, които не са изрично предвидени като правомощия на УС и Председателя на УС;
- Решенията на общото събрание по т.1 и т.10 се вземат с мнозинство от 2/3 от присъстващите; решенията по всички други въпроси се вземат с обикновено мнозинство – половината плюс един от присъстващите;
- Редовното годишно общо събрание приема работна програма и бюджет за следващата календарна година, подготвен от УС. Общото събрание приема всяка година технически и финансов отчет за дейността на сдружението, подготвен от Управителния съвет. До 31 май на всяка година приетият от Общото събрание доклад се представя за вписване в Регистъра на юридическите лица с нестопанска цел за осъществяване на обществено полезна дейност към Министерство на правосъдието.

Управителен съвет.

Сдружението се управлява от Управителен съвет (УС) и се представлява от Председателя на УС. Членовете на УС са 5 на брой и имат мандат от три години.

Компетенциите на Управителния съвет, съгласно чл. 15 от Устава са следните:

- Организира изпълнението на решенията на Общото събрание;
- Организира изпълнението на бюджета на Сдружението;
- Управлява дейността на сдружението, като ръководи работата по цялостната дейност, определя реда и организацията на дейността, включително и като носи отговорност за нейната ефективност;
- Отчита пред Общото събрание дейността на Сдружението;
- Управлява имуществото на Сдружението, вкл. се разпорежда с имуществото при спазване изискванията на настоящия устав и всички изисквания на нормативните актове и съответстващото европейско законодателство;
- Разглежда постъпилите молби за приемане на нови членове и в случай, че лицата, отговарят на изискванията на устава за членство предлага на общото събрание вземане на решение за приемане;

- Изготвя и внася за одобрение от ОС годишна програма за дейността на Сдружението;
- Подготвя и внася в Общото събрание проект за бюджет;
- Приема Правила и ред за извършване на обществеполезна дейност;
- Избира и освобождава Изпълнителен директор и останалия административен персонал на МИГ, съгласно разпоредбите на действащото законодателство в областта, и определя техните длъжностни характеристики;
- Определя членовете на Комисията за избор на проекти в изпълнение на СМР и нейните правомощия;
- Взема окончателни решения за финансиране на проекти по линия на СМР.

Председател на Управителния съвет.

Председателят на управителния съвет, съгласно Устава има следните правомощия:

- Представлява Сдружението;
- Ръководи заседанията на УС и организира изпълнението на неговите решения;
- Отговаря за воденото на книги за протоколите от заседанията на колективните си органи;
- Провежда и следи за изпълнение на взетите от ОС решения;
- Сключва трудови и/или граждански договори със сътрудници и помощен персонал на Сдружението;
- Съхранява архива и печата на Сдружението;
- Организира дейността по плащането на членския внос и встъпителните вноски;
- Отчита дейността си пред Управителния съвет.

– описание на позициите и изискванията към изпълнителния директор и персонала.	**ДЛЪЖНОСТНА ХАРАКТЕРИСТИКА** **на длъжността** ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР на СНЦ МИГ Любимец - Ивайловград **I. ОСНОВНИ ДЛЪЖНОСТНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ** 1. Осигурява изпълнението на решенията на Управителния съвет. 2. Изготвя и предлага за приемане от УС на годишна програма за работа на Сдружението и годишен проекто-бюджет. 3. Организира набирането на средства за дейността на Сдружението. 4. Решава въпроси, които в съответствие с Устава на Сдружението са му възложени от УС. 5. Организира и ръководи пряко дейността на сдружението, свързана с реализиране на СМР; 6. Подготвя и внася в управителния съвет за одобрение на: а) индикативен график за приемите по съответните мерки от стратегията за ВОМР за следващата календарна

	година; б) покана за подбор на проекти; в*)* указания и образци на документи за кандидатстване за всяка мярка не по-късно от 14 седмици преди публикуване на покана за подбор на проекти; г) отчети и информация за дейността на сдружението и изпълнението на СМР; 7. Организира и ръководи дейностите по провеждане на процедури за подбор на проекти към стратегията за ВОМР на сдружението; 8. Дава консултации, указания и пояснения на бенефициентите по отношение подготовката на техните проекти, в рамките на своята компетенция; 9. Организира подготовка и провеждане на заседания на комисията за избор на проекти към СМР; 10. Организира изпращането на информация за всички проекти, одобрени от комисията за избор на проекти към сдружението, в областната РА по седалище на МИГ за извършване на проверка за съответствие с процедурите, описани в стратегията за местно развитие, критериите за допустимост на кандидата и критериите за допустимост на проекта и планираните разходи; 11. Сключва договори с одобрените кандидати съгласно правилата на съответната програма за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ с изрично упълномощаване от председателя на УС на сдружението; 12. Организира осъществяването на мониторинг по изпълнение на проектите и спазване условията по сключени договори за безвъзмездна финансова помощ и подпомага методически получателите на финансова помощ; 13. Изготвя доклади, анализи, отчети, справки и други във връзка с изпълнението на стратегията за ВОМР, изисквани от УО на ПРСР 2014 - 2020 г. или от друг УО; 14. В срок до 15 февруари на следващата календарна година изготвя и представя на УО на ПРСР 2014 - 2020 г. и на УО на останалите програми годишен доклад за отчитане изпълнението на стратегията за ВОМР, както и други доклади и справки за изпълнение на стратегията за местно развитие, изисквани от управляващия орган на ПРСР; 15. Информира своевременно УО на ПРСР 2014 - 2020 г. и останалите УО за проблеми, възникнали при изпълнението на стратегията; 16. Информира своевременно Управителния съвет на сдружението и управляващия орган на ПРСР за проблеми, възникнали при изпълнението на стратегията; 17. Подготвя и внася за одобрение в МЗХ заявление за

	одобрение на планираните дейности и разходи за всяка следваща календарна година, съгласно изискванията на действащото законодателство; 18. Подготвя заедно със счетоводителя и внася за одобрение от управляващия орган на ПРСР заявка за одобрение на извършените дейности и разходи за всеки отчетен период, съгласно изискванията на действащото законодателство; 19. Разпределя и възлага задачи на служителите на сдружението и контролира изпълнението им; 20. Осъществява сътрудничество с български и международни институции и организации по въпроси, свързани с дейността на сдружението; 21. Организира подготовката на проекти и проектни предложение от името на сдружението; *22.* Отговаря за поддържането на деловодна система и архив, от които може да бъдат проследени актовете на органите на МИГ; 23. Подготвя тръжна процедура и предлага на управителния съвет избор на застраховател на всички материални активи, предмет на подпомагане от ПРСР, съгласно изискванията на действащото законодателство. **II. ОСНОВНИ ОТГОВОРНОСТИ, ПРИСЪЩИ ЗА ДЛЪЖНОСТТА** 1. Отговаря за реализиране СМР на сдружението, като за целта предприема всички необходими действия, съгласно неговата преценка и изискванията на нормативната уредба, организира и ръководи пряко дейността на сдружението в тази връзка. 2. Ръководи всички служители на сдружението. 3. отговаря за спазване на всички нормативни изисквания във връзка с реализиране на СМР, разходване на средствата и тяхното отчитане. **III. ОРГАНИЗАЦИОННИ ВРЪЗКИ И ВЗАИМООТНОШЕНИЯ** 1. Длъжността е подчинена на Управителния съвет на сдружението. 2. На изпълнителния директор са подчинени всички служители на сдружението. 3. Представлява сдружението пред всички държавни и общински органи, юридически и физически лица във връзка с осъществяване СМР на сдружението въз основа на нотариално заверено пълномощно предоставено му от Председателя на Управителния съвет.

IV. НЕОБХОДИМА КОМПЕТЕНТНОСТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДЛЪЖНОСТТА

1. Трябва да знае:

а) приложимата нормативна уредба във връзка реализиране дейностите по СМР;

б) правилата и вътрешните инструкции, свързани с осъществяване на дейността;

б) реда и изискванията за съставяне и оформяне на служебната документация;

в) правописните правила на книжовния български език;

г) компютърните и други информационни системи и апарати за извършване на техническа дейност.

V. ИЗИСКВАНИЯ ЗА ЗАЕМАНЕ НА ДЛЪЖНОСТТА

1. Образование: висше – икономическо или юридическо.
2. Общ професионален стаж - най-малко 5 години.
3. Наличие на управленски опит- най-малко две години.
4. Опит в реализирането на проект, програма или стратегия със стойност над 100 хиляди лева, финансирани от ЕС или други международни донори.
5. Друга квалификация: работа с компютър, текстообработващи програми.

Изисквания към Експерт – СМР:

I. ОСНОВНИ ДЛЪЖНОСТНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

1. Подпомага Изпълнителния директор при организиране и осъществяване дейностите по реализацията на СМР;
2. Изготвя проекти на необходимите документи във връзка с провеждане на процедури по подбор на проекти към стратегията за ВОМР на сдружението – указания и образци на документи за кандидатстване за всяка мярка, покани за подбор на проекти, заявления, документация и др. в съответствие с изискванията на нормативната уредба и одобрената СМР;
3. подпомага дейността на комисията за избор на проекти към СМР;
4. Дава консултации, указания и пояснения на бенефициентите по отношение подготовката на техните проекти, в рамките на своята компетенция и подпомага методически получателите на финансова помощ;
5. осъществява посещения на място на кандидати и получатели, когато това е предвидено в процедурата за подбор на проекти, в нормативен акт или в споразумението за изпълнение на стратегия за ВОМР или договора за

	предоставяне на финансова помощ; 6. подпомага одобрените кандидати при подготовката на заявки за плащане до ДФЗ (за проекти, финансирани от ЕЗФРСР) и УО на съответната програма и за изготвяне на доклади за отчитане на изпълнението; 7. за проектите по ЕЗФРСР въвежда информация за изпълнението на стратегия за ВОМР, в това число данни на всички постъпили проекти (одобрени и неодобрени), в отделна информационна система, която е функционално свързана с Информационната система за управление и наблюдение на средствата от Структурните инструменти на ЕС в Република България за периода 2014 - 2020 г. (ИСУН 2020); 8. за проектите по останалите програми въвежда в ИСУН 2020 информация за проектите в съответствие с правилата на съответната програма; 9. Подготвя отчети и информация до изпълнителния директор във връзка дейността на сдружението по изпълнението на СМР; 10. Осъществява оперативен мониторинг по изпълнение на проектите и спазване условията по сключени договори за безвъзмездна финансова помощ и периодично информира изпълнителния директор за резултатите от дейността си; 11. Представя на изпълнителния директор до 31 януари на следващата календарна година годишен доклад за отчитане изпълнението на стратегията за местно развитие; 12. Извършва други дейности, възложени му от изпълнителния директор на сдружението. **II. ОСНОВНИ ОТГОВОРНОСТИ, ПРИСЪЩИ ЗА ДЛЪЖНОСТТА** 1. Отговаря за законосъобразното, качествено и срочно изпълнение на възложените му задачи. 2. Носи отговорност за настъпили вреди от несвоевременно предадена информация или неспазени срокове. **III. ОРГАНИЗАЦИОННИ ВРЪЗКИ И ВЗАИМООТНОШЕНИЯ** 1. Длъжността е подчинена на Изпълнителния директор на сдружението. 2. При изпълнение на длъжността се осъществяват организационни връзки и взаимоотношения с всички служители на сдружението. 3. Осъществява контакти с представляващи и служители на бенефициенти, членовете на комисията по оценка на проекти,

	други юридически лица, държавни и общински органи във връзка с осъществяване на възложените му задачи. **IV. НЕОБХОДИМА КОМПЕТЕНТНОСТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДЛЪЖНОСТТА** 1. Трябва да знае: а) приложимата нормативна уредба във връзка реализиране дейностите по СМР; б) правилата и вътрешните инструкции, свързани с осъществяване на дейността; б) реда и изискванията за съставяне и оформяне на служебната документация; в) правописните правила на книжовния български език; г) компютърните и други информационни системи и апарати за извършване на техническа дейност. **V. ИЗИСКВАНИЯ ЗА ЗАЕМАНЕ НА ДЛЪЖНОСТТА** 1. Образование: висше. 2. Общ професионален стаж - най-малко 3 години. 4. Опит в реализирането на проект, програма или стратегия, финансирани от ЕС или други международни донори . 5. Друга квалификация: работа с компютър, текстообработващи програми. **ДЛЪЖНОСТНА ХАРАКТЕРИСТИКА на длъжността ТЕХНИЧЕСКИ СЕКРЕТАР** Клас по НКПД: 4. Административен персонал Код по НКПД: 41152007 **I. ОСНОВНИ ДЛЪЖНОСТНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ** 1. Осъществява техническа помощ на изпълнителния директор при осъществяване на ръководството на дейността на сдружението; 2. Води деловодни регистри на изходящата и входяща кореспонденция на сдружението; 3. Поддържа електронен регистър за постъпилите проекти по стратегията за ВОМР, в който се отразява състоянието и движението на всеки проект и отговаря регистърът да се публикува на електронната страница на МИГ; 4. Получава постъпващата кореспонденция в сдружението, систематизира я в съответствие с установения ред и я предава за разглеждане от изпълнителния директор или съответния изпълнител. 5. Контролира сроковете на изпълнение на материалите, определени от изпълнителния директор. 6. Организира телефонните разговори на изпълнителния

	директор, приема и изпраща електронни съобщения , обработва и систематизира получената информация и я докладва на изпълнителния директор. 7. Отговаря за техническото публикуване на електронната страница на МИГ на индикативен график за приемите по съответните мерки от стратегията за ВОМР за следващата календарна година, покана за подбор на проекти и всички други документи, изисквани от действащата нормативна уредба; 8. Осъществява организацията по подготовка на заседания на Управителния съвет на сдружението, комисията за избор на проекти към СМР , както и на други колективни или съвещателни органи на сдружението, съгласно вътрешните му правила, като осигурява необходимите материали и уведомява участниците за времето, мястото и дневния ред. 9. Информира писмено кандидатите за одобрение или отхвърляне на проект; 10. Приема и предава документи за подпис от изпълнителния директор. 11. Изготвя възложени му от изпълнителния директор проекти на документи, писмени материали или организира отпечатването и размножаването на материалите. 12. Съхранява всички документи, свързани с дейността на сдружението в продължение на 5 години след окончателното изплащане на финансовата помощ по СМР в съответствие с вътрешните правила и процедури за картотекиране; 13. Изпълнява и други конкретно възложени задачи, свързани с длъжността. **II. ОСНОВНИ ОТГОВОРНОСТИ, ПРИСЪЩИ ЗА ДЛЪЖНОСТТА** 1. Отговаря за качеството на организацията на техническото обслужване на Управителния съвет, Председателя на Управителния съвет и Изпълнителния директор на сдружението. 2. Носи отговорност за настъпили вреди от несвоевременно предадена информация. **III. ОРГАНИЗАЦИОННИ ВРЪЗКИ И ВЗАИМООТНОШЕНИЯ** 1. Длъжността е пряко подчинена на Изпълнителния директор на сдружението. 2. При изпълнение на длъжността се осъществяват организационни връзки и взаимоотношения с всички служители на сдружението.

	3. Осъществява контакти с представляващи и служители на други юридически лица, държавни и общински органи във връзка с получаване и предаване на информацията. **IV. НЕОБХОДИМА КОМПЕТЕНТНОСТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДЛЪЖНОСТТА** 1. Трябва да знае: а) правилата и вътрешните инструкции, свързани с водене на деловодната дейност; б) реда и изискванията за съставяне и оформяне на служебната документация; в) правописните правила на книжовния български език; г) компютърните и други информационни системи и апарати за извършване на техническа дейност. **V. ИЗИСКВАНИЯ ЗА ЗАЕМАНЕ НА ДЛЪЖНОСТТА** 1. Образование: средно. 2. Друга квалификация: работа с компютър, копирна машина, текстообработващи програми. 3. Професионален опит: над 1 години трудов стаж по специалността, а при липса на такъв - трудов договор със срок за изпитване.

8.3. Капацитет на местната инициативна група да изпълни стратегията за ВОМР:

По предишната подготвителна мярка от ПРСР (2007-2013) Община Любимец в партньорство с Младежко сдружение за развитие на град Любимец и СД "Елегант-Деанмист" изпълни Проект №431-2-03-10, по Договор за предоставяне на финансова помощ по под-мярка „Придобиване на умения и постигане на обществена активност на съответните територии за потенциални местни инициативни групи в селските райони“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2007-2013 година, подкрепена от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони № РД50-383/28.12.09г. Предоставената безвъзмездна финансова помощ беше в размер на 83 287 лева без ДДС, продължителността на проекта беше 15 месеца, считано 28.12.2009г. до 31.12.2011г., съгласно договора.

Основните дейности, които са изпълнени по проекта са:

- Проучвания, включващи анализ на територията; анализ на силните и слаби страни, възможностите и заплахите; избор на стратегически мерки и дейности за постигането им; изготвяне на местна стратегия за развитие;
- Обучения: на експертите и ръководния персонал от екипа на проекта; на местни лидери за прилагане на подхода ЛИДЕР;
- Обмен на добри практики - организиране и провеждане на учебно посещение в област

Тоскана, Италия;
- Информационни кампании за включване на гражданското общество в работата на МИГ;
- Информационни кампании по обсъждане на СМР;
- Информационна дейност за популяризиране на проекта.
- Създаване на МИГ.

В допълнение Председателят на УС на МИГ Любимец (от 2010 до 2015) е поканен за Експерт по СМР в сегашния МИГ. Има огромен опит в изпълнение на проекти и е била лично ръководител на проект на стойност над 50 000 лв.

Изпълнителният директор е с завиден опит в изпълнението на проекти, финансирани от програми на ЕС, като най- големият проект, на който е бил ръководител е на стойност над 460 000 лв, финансиран по програма Регионално развитие.

8.4. Описание на системата за мониторинг и оценка:

Мониторинга и оценката се основават на един обобщен модел представляващ съотношението между поставените цели, вложените ресурси, извършените действия, постигнатите резултати и осъществените въздействия.

Извършването на **мониторинг** на СМР е процес на системно и непрекъснато събиране и анализ на информацията за хода на реализацията на СМР и постигане на поставените цели, резултати и заложените индикатори. Получената информация ще се използва за целите на управлението-осъществяване на контрол и вземане на управленски решения за продължаване, изменение, допълване или прекратяване на реализацията на СМР или за всеки един проект по отделно. Основната цел е да се следят и измерват постигането на целите и мерките на СМР в хода на тяхната реализация. Чрез мониторингът се прави своевременен и изчерпателен преглед на отпуснатите финансови средства, по какъв начин те са усвоени и какви резултати са постигнати. Основава се на главно на събиране и обработка на информация - включително отчети, доклади, прегледи, проверки на място, счетоводни документи, индикатори и др. Мониторингът на СМР ще се извършва съвместно от УС, ИД и Звеното за управление на проекти (ЗУП) съгласно правомощията им описани в Устава на СНЦ МИГ Любимец – Ивайловград. Напредъкът в прилагането на Стратегията се докладва на Общото събрание на МИГ ежегодно чрез годишен доклад за напредъка. Напредъкът на СМР ще да се докладва регулярно – на шест месеца на УС с цел взимане на превантивни мерки и/или изменения ако се налага. В резултат от анализа на годишния (или шестмесечния) доклад за напредъка по изпълнение на СМР и усвояване на средствата по мерки, ЗУП може да предложи на УС да бъдат прехвърляни средства от бюджета на една мярка в бюджета на друга, или други корективни мерки ако е наложително с оглед постигане на целите на СМР.

Оценката включва информация от мониторинга и от други източници на ефектите от изпълнените интервенции. Ще се използват данни получени от мониторинг системата, включващи индикатори за резултат и продукт. Предвижда се извършване на М**еждинна, Заключителна и Последваща (ex post) оценка** чрез която да се направи рекапитулация на

цялостната реализация на СМР, на получените резултати и осъществените въздействия. Тя ще има за цел да установи как са използвани обществените ресурси, каква е ефикасността и ефективността на извършените интервенции, в каква степен са постигнати предвидените цели. Анализират се факторите за постигнатите резултати, за устойчивостта им и въздействието от изпълнението на мерките на СМР (директно и индиректно въздействие).
Извършването на оценка също ще осигури на управлението механизми на контрол чрез информация за разходите и за резултатите, като оценката ще включва:
Оценка на процеса - оценява се как и до каква степен се изпълнява СМР, в съответствие със заложените цели (предварителния план). При оценка на процесите ще обхване съответствието на извършваните дейности и интервенции със законовите и нормативните изисквания и професионалните стандарти.
Оценка на резултатите - Тази част от оценката се съсредоточава върху резултатите и постиженията (включително странични, непланирани и нежелани ефекти), за да се прецени ефективността на конкретната мярка от СМР.
Оценка на въздействието - оценката е насочена преди всичко към степента на постигане на целите и въздействието им като цяло. Това е по-дългосрочна оценка и има синергичен и кумулативен характер, вземайки предвид вложени ресурси, хора, време и получени реални резултати в края на периода.
Отправна точка за оценката са заложените набор от индикатори. Бенефициентите на СМР трябва да предоставят периодично данни на ЗУП. Събраната информация ще бъде обобщена и вписана в таблиците с индикаторите за наблюдение. ЗУП ще поддържа актуална информация и база данни по отношение на напредъка по изпълнението на СМР. Също така ще следи и информацията от НСИ за социално-икономическата ситуация на територията, която ще се допълва от изследвания, финансирани в рамките на междинната оценка.

9. Индикатори за мониторинг и оценка:

9.1. **Индикатори за цялостното прилагане на стратегията за ВОМР, включително брой създадени работни места**:
(не повече от 1 страница)

9.2. *(Изм. Допълнително споразумение № РД 50-149 от 05.08.2020г.)* **Индикатори по мерки:**
(не повече от 1 страница за индикатори по мярка)

Мярка с код 4.1

Вид индикатор	**Индикатор**	**Мерна единица**	**Базова ст.**	**Цел**	**Източник**
Изходен/общ	Подадени проекти	Бр.	0	16	База данни МИГ
	Стойност на под. проекти	Лв.	0	1 300 000	База данни МИГ
	Одобрени проекти	Бр.	0	10	База данни МИГ
	Стойност на одобр. пр.	Лв.	0	880 000	База данни МИГ
	Сключ. договори	Бр.	0	10	База данни МИГ

	Успешно прикл. пр.	Бр.	0	10	База данни МИГ	
Резултат	Създадени раб места, в т.ч.	Бр.	0	20	База данни МИГ/отчети	
	- жени - хора в неравност. положение - малцинства					
	Сума на инвестициите	лв	0	800 000	База данни/ф.отчети	
	- ДМА	лв	0	700 000	База данни/ф. отчети	
	- ДНА	лв	0	100 000	База данни/ф.отчети	
	Въведени иновации	Бр.	0	10	База данни/ф.отчети	
	Въведени стандарти	Бр	0	4	База данни/ф.отчети	

Мярка с код 4.2 *(Изм. Допълнително споразумение № РД 50-149 от 05.08.2020г.)*

Вид индикатор	**Индикатор**	**Мерна единица**	**Базова ст.**	**Цел**	**Източник**
Изходен/общ	Подадени проекти	Бр.	0	10	База данни МИГ
	Стойност на под. проекти	Лв.	0	800 000	База данни МИГ
	Одобрени проекти	Бр.	0	6	База данни МИГ
	Ключ. договори	Бр.	0	6	База данни МИГ
	Ключ договори	Лв.	0	440 000	
	Успешно прикл. пр.	Бр.	0	6	База данни МИГ
Резултат	Създадени раб места	Бр.	0	13	База данни МИГ/отчети
	- жени - хора в неравност. положение	Бр.	0	7	
	- малцинства	Бр.	0	6	База данни /ф. отчети
	Сума на инвестициите	лв	0	291 613	
	- ДМА	лв	0	233 290	База данни/ф. отчети
	- ДНА	лв	0	100 000	База данни/ф.отчети
	Въведени иновации	Бр.	0	6	База данни/ф.отчети
	Въведени стандарти	бр	0	3	База данни/ф.отчети

Мярка с код: 6.4*(Изм. Допълнително споразумение № РД 50-149 от 05.08.2020г.)*

Вид индикатор	**Индикатор**	**Мерна един**	**Базова ст.**	**Цел**	**Източник**
Изходен/общ	Подадени проекти	Бр.	0	15	База данни МИГ
	Стойност на под. проекти	Лв.	0	1000 000	База данни МИГ
	Одобрени проекти	Бр.	0	10	База данни МИГ
	Стойност на одобр. пр.	Лв.	0	733 000	База данни МИГ
	Ключ. договори	Бр.	0	10	База данни МИГ
	Успешно прикл. пр.	Бр.	0	10	База данни МИГ
Резултат	Създадени раб места	Бр.	0	20	База данни МИГ/отчети
	- жени - хора в неравност. положение - малцинства				База данни /ф. отчети

	Сума на инвестициите	лв	0	881 884	База данни/ф.отчети
	- ДМА	лв	0	601 684	База данни/ф. отчети
	- ДНА	лв	0	280 200	База данни/ф.отчети
	Създадени предприятия	Бр.	0	6	База данни/ф.отчети
	Съз.подкрепени занаяти	бр	0	4	База данни/ф.отчети
	Подкрепени предприятия	Бр.	0	8	База данни/ф.отчети

Марка с код: 7.2 *(Изм. Допълнително споразумение № РД 50-149 от 02.03.2022г.)*

Вид индикатор	**Индикатор**	**Мерна единица**	**Базова ст.**	**Цел**	**Източник**
Изходен/общ	Подадени проекти	Бр.	0	7	База данни МИГ
	Стойност на под. проекти	Лв.	0	1400000	База данни МИГ
	Одобрени проекти	Бр.	0	7	База данни МИГ
	Стойност на одобр. пр.	Лв.	0	1385749	База данни МИГ
	Ключ. договори	Бр.	0	7	База данни МИГ
	Успешно прикл. пр.	Бр.	0	7	База данни МИГ
Резултат	Създадени раб места	Бр.	0	10	База данни МИГ/отчети
	- жни - хора в неравност. положение - малцинства				
	Сума на инвестициите	лв	0	1220000	База данни/ф.отчети
	- ДМА	лв	0	1098000	База данни/ф. отчети
	- ДНА	лв	0	122 000	База данни/ф.отчети
Въздействие	Бр. бенефиц. на услуг., в т.ч. по ггрупи.	Бр.	0	2000	База данни/ф.отчети

Марка с код: 7.5

Вид индикатор	**Индикатор**	**Мерна единица**	**Базова ст.**	**Цел**	**Източник**
Изходен/общ	Подадени проекти	Бр.	0	10	База данни МИГ
	Стойност на под. проекти	Лв.	0	500 000	База данни МИГ
	Одобрени проекти	Бр.	0	5	База данни МИГ
	Стойност на одобр. пр.	Лв.	0	293 000	База данни МИГ
	Ключ. договори	Бр.	0	5	База данни МИГ
	Успешно прикл. пр.	Бр.	0	5	База данни МИГ
Резултат	Създадени раб места	Бр.	0	20	База данни МИГ/отчети
	- жни - хора в неравност. положение - малцинства				
	Сума на инвестициите	лв	0	150 000	
	- ДМА	лв	0	х	База данни/ф. отчети
	- ДНА	лв	0	х	База данни/ф.отчети
	Създадени турист. обекти	Бр.	0	4	

	Създадени турист. услуги	Бр.	0	5	
	Създадена леглова база	Бр.	0	20	
Въздействие	Брой туристи/год.	Бр.	0	2000	
	Брой ползватели	Бр.	0	3000	

10. Съответствие с хоризонталните политики на ЕС:
(не повече от 2 страници)

10.1. Равенство между половете и липса на дискриминация:

– прилагане на принципа на равенство между половете;	Като основен критерий при избор на проектите по всички частни мерки от Стратегията за местно развитие на МИГ-Любимец - Ивайловград е заложен „Проекти на жени и на младежи до 35 години. Стратегията за местно развитие на МИГ-Любимец - Ивайловград има основна хоризонтална цел реализиране на политиките на равните възможности и социалното включване. Изпълнението й ще се подчини на принципа на равенството и осигуряване на равен достъп на всички жители на общините до реализиране на проекти по подхода ВОМР. Осъществяването на дейностите по отделните проекти цели да подобри условията в селските райони на населението от всички етнически и религиозни групи, като насърчава участието на жените. Участието на жените и младите хора в дейностите по подготовката на СМР бяха над 60% от общия брой като координаторът на мярка 19.1 е жена и в последствие ще бъде привлечена и в изпълнението на проекта. В ОС и УС жените са отново представени в голяма степен.
– допринасяне за утвърждаване на принципа на равните възможности;	Проектите ще бъдат изпълнявани при липса на дискриминация и равни възможности за всички граждани, като се осигури равнопоставеност между половете, възраст, етническа и религиозна принадлежност. Като индикатори са заложени брой на жените, младите хора и хора с различна от българската

	принадлежност, а в критериите за оценка е заложен критерии, който стимулира насърчаването на равните възможности за всички хора и се точкува допълнително.
– създаване на условия за превенция на дискриминацията.	Като основен критерий при избор на проектите по всички частни мерки от Стратегията за местно развитие на МИГ-Любимец - Ивайловград е заложен „Проекти на жени, младежи и хора с увреждания”. Дискриминация няма и не е имало както по отношение Представители от етническите малцинства са членове в ОС на МИГ и участват активно в дейността на СНЦ МИГ Любимец – Ивайловград. Общините Любимец и Ивайловград са пример за етническа толерантност между различните етнически групи. Управителният съвет планира да покани като външни експерти хора с увреждания, хора с различна от българската етническа принадлежност и жени, при положение, че отговарят на изискванията за такива.

10.2. Устойчиво развитие (защита на околната среда):

Концепцията за устойчивото развитие е присъща на земеделието, защото от това доколко то е икономически ефективно, екологично съвместимо и социално отговорно, зависи благосъстоянието и начинът на живот не само на заетите в него, но и на потребителите на земеделски продукти. Устойчива е тази селска община, чиято икономика е конкурентоспособна, условията на живот в нея са социално приемливи, а като цяло развитието й е екологично съвместимо с изискванията за опазване на околната среда. Това разбиране е залегнало и определя основната цел, както и специфичните цели, заложени в СМР на МИГ-Любимец - Ивайловград. Интегрираното развитие на земеделието и селските райони е подчинено на регионалната политика, чиято цел е постигане на балансирано устойчиво развитие. То е възможно, единствено когато в съответните територии се съхрани основата на всяко едно развитие – прилежащия й природен потенциал. Всички мерки от СМР третират опазването на околната среда като основен приоритет. Това е и условие за допустимост за всички проекти, които се очаква да получат финансиране чрез СМР. Развиването на дейности за повишаване на енергийната ефективност, за получаване на

топлинна и електроенергия от възобновяеми енергийни източници ще намерят своето място при реализиране на отделните проекти. Допълнително като критерии за избор на проекти са заложени подобряването състоянието на околната среда и тези проекти ще бъдат насърчени.

10.3. Насърчаване на заетостта и конкурентоспособността:

Постигането и насърчаването на конкурентоспособност чрез СМР означава подобряване на икономическите резултати, като се намаляват производствените разходи, увеличава се икономическият размер на стопанствата, насърчават се иновациите и се засилва пазарната ориентация. Това е заложено в мерките с код 4.1 и 4.2 и 6.4 от Стратегията за местно развитие на МИГ Любимец - Ивайловград. Влошеното качество на земеделската техниката и техниката за преработка поради остарялост и неефективност и ограниченият достъп до финансови средства и услуги за населението и икономиката оказват негативно влияние върху конкурентоспособността на селските райони. Нивата на услугите в селските райони са значително по-ниски от тези в урбанизираните територии и са далече от средните нива за ЕС. Чрез прилагането на мерки с код 4.1 и 4.2 се цели подобряване на техническата инфраструктура и повишаване на конкурентоспособността на земеделския сектор на територията на МИГ Любимец – Ивайловград, а чрез мярка с код 6.4 се цели развитие и стимулиране на местната икономика и конкурентоспособност чрез неземеделски дейности. Заетост се предвижда да бъде създадена по всички мерки, като това е изведено и като приоритет и заложено в критерия за оценка.

10.4. Съответствие с програмите на Структурните фондове:

Целите и интервенциите, заложени в СМР на МИГ Любимец - Ивайловград напълно съответстват на целите на Европейската политика (Европа 2020) за внедряване на иновации, създаване на заетост, развитие на модерни стопанства и насърчаване участието на всички уязвими групи в проекти и мерки. Спазени са и водещите хоризонтални принципи на Европейския съюз, както и водещите цели и приоритети на Общата селскостопанска политика.
Един от основните подходи при програмирането беше и отчитането на демакрацията с всички национални оперативни програми, финансирани от Структурните фондове на ЕС. Споразумението за партньорство, наред с всички стратегически документи, имащи отношение към СМР, беше водещ документ при определянето на мерките, приоритетите и визията за развитие на региона на МИГ Любимец – Ивайловград при спазване условията за финансиране на всеки един от фондовете.